

Brassói Lapok

Ára 5 lei

Péniek
1931 * július 17

Főszerkesztő
Szele Béla dr.

160. szám
XXXVII. évtolyam

Ára 5 lei

Az egész világ fojtott lélegzettel várja az eseményeket

Nem enyhülnek Németország gyötrelmes órái

A szomszédos országok rendkívüli intézkedésekkel védekeznek a pánik ragálya ellen

Berlin, július 15.

Lázás reszketésben várja az egész világot a megváltó fordulatot. A német katasztrófa világkatasztrófa lehet és senki sem tudja, hogy mit hoz a következő óra. — Néha feltör az optimizmus, mindenki hinni szeretne a gyógyulásban. Elkövetkezik-e? Legújabb jelentéseink kronológikus sorrendben itt következnek:

A Nemzetközi Fizetések Bankja igazgatótanácsának határozata után Luther dr., a német birodalmi bank elnöke kedden délelőtt 11 órakor repülőgépen elindult Bázalból és kora délután érkezett haza Berlinbe. Luther azonnal a kancellári hivatalba sietett és az összehívott minisztertanácsban, majd a birodalmi bank igazgatóságának ülésén beszámolt a bázeli határozatról.

Ezeknek a tanácskozásoknak hatása alatt

a német birodalmi gyűlést csütörtökre teljes ülésre hívták össze

s napirendjére azoknak az intézkedéseknek vitáját tűzték ki, amelyek a pénzügyi válság elhárítása szempontjából szükségessé váltak. A javaslatok között mindenestre az a legfontosabb, amely az értékpapírok tőzsdéi árának megállapítására és a vámtételek megváltoztatására vonatkozik. Ezeken kívül a népjóléti intézkedéseket is lehetőség szerint kiterjesztik.

A bázeli döntés súlyának kell tulajdonítani azt is, hogy

Hindenburg birodalmi elnök szabadságát kedden délután megszakította és Neudeckből visszatért Berlinbe.

A hétfőn este kiadott sürgősségi rendelet kibővítése is szükségessé vált, mert Hindenburg elnök rendelete a pénzügyi és kereskedelmi élet minden területére nem terjedt ki. A birodalmi kormány tehát a következő intézkedésekkel bővítette ki az elnök rendeletét:

A bankforgalom korlátozására elrendelt ünnepnapok a váltótörvény és a csekk-törvény gyakorlati vonatkozásaiban kötelezőnek tekintendők. A felek ezeken a napokon sem illethetnek, sem költségeket, sem pedig előlegeket nem kötelesek fizetni s emiatt számukra semmiféle joghátrány nem származhatik.

A porosz kereskedelmi miniszter az összes németországi tőzsdékhez újabb rendeletet küldött, hogy ezen a héten a tőzsdéi forgalomnak szünetelnie kell. — Annak ellenére, hogy tőzsdék kényszer-szünete miatt az egész birodalom területén szünetel a devizaforgalom, maga a birodalmi bank mégsem tagadja meg a devizák kiszolgáltatását. — A birodalmi bank is azonban bizonyos megszorítást alkalmazott a devizaforgalmában, mert csak azonnali fizetés ellenében szolgáltat ki devizákat, azokat is körülbelül a július 14-iki árfolyamnak megfelelő értékben. A bankok egyébként a hiteltörvény szigorúbb alkalmazásával a váltóknak körülbelül 50 százalékát számítolják le, s így is csak a rövid lejáratúakat. Ilyenformán remélik a birodalmi bank valuta és deviza készleteinek gyarapodását s biznak abban, hogy a devizaforgalom kényszergazdálkodását nem is lesz szükséges elrendelni. Német pénzügyi körökben megnyugvással vették tudomásul, hogy ezeknek az intézkedéseknek hatása alatt a külföldi piacokon a márka értéke csökkenése megállott.

A tegnapi jelentések alapján az egész világsajtó megnyugvással számolt be arról, hogy a bázeli határozat révén sikerült Németország újabb anyagi összeroppanását megakadályozni. Mégis, a német kormány újabb intézkedései, Hindenburg szabadságának megszakítása és a birodalmi gyűlés összehívása azt bizonyítják, hogy a birodalom helyzete cseppet sem rózsás és hogy a NFB igazgató tanácsának döntése nem szanálta teljes egészében a német helyzetet.

A NFB igazgató tanácsának hivatalos kommunikéja, amely a Németországnak nyújtandó segítségről tájékoztatta a nyilvánosságot, azt is leszögezte tudniillik, hogy a német birodalom pénzügyi talpraállítása nem a Nemzetközi Fizetések Bankjának, hanem az egyes kormányoknak a feladata.

Kétségbeesett intézkedések és tervezgetések

A Németország összeroppanásának kiszámíthatatlan nemzetközi veszedelmeket rejtő grand guignoljában drámai gyorsasággal követik egymást a fordulatok. A német minisztertanács, amely napok óta szinte állandó permanenciában volt, Luther dr. jelentése után este ismét ülést tartott. Ezen már teljesen leszámoltak a bázeli határozat értékével és az összes tanácskozások annak a nyomasztó elgondolásnak jegyében zajlottak le, hogy miután a NFB igazgató tanácsának határozata következtében Németország elesett a gyors külföldi hitel reményétől, a birodalmi kormánynak teljesen magára hagyva, önmaga erejéből kell megtalálnia és megteremtienie a pénzügyi és gazdasági helyzet stabilizálásának előfeltételeit.

A minisztertanács megbeszélésein megoldást kellett találni a keddi és szerdai bankszünet befejeztével felmerülő kérdésekre. Csütörtökön reggel, amikor a német bankok ismét megnyitják pénzárait, két követelménynek kell megfelelni:

a német gazdasági életet el kell látni a hétfői esedékességek és munkabérek kifizetéséhez szükséges pénzeszközökkel, másfelől pedig meg kell akadályozni a készpénz felhalmozást, vagy a szabad tőkék külföldi valutákba való befektetését, azaz a pénzforgalom megőrzését.

A minisztertanács két lehetőséget vett fel a fokozott pénzügyi szükséglet pillanatnyi kielégítésére: vagy új birodalmi márkajegyeket nyomtatni a bankóprás megindításával, vagy pedig a forgalomból már kivont és raktáron heverő rentemárka forgalomba dobásával.

A német gazdasági körök mindkét eshetőséget elé nagy idegességgel tekintenek, s jogosan is, mert bármelyik megoldás mellett is döntsön a kormány,

valójában a burkolt infláció veszedelmét szabadítja rá a német gazdasági életre.

A kormány az aggodalmakat az az érveléssel igyekszik leszerelni, hogy a birodalmi bank az új bankjegyek kibocsátásával egyidejűleg fokozza a hitelek megszorítását, ami azt hozná maga után, hogy kereskedők kénytelenek lesznek

Erre vonatkozólag beavatott diplomáciai és pénzügyi körökben a következő felvilágosítást adták:

Németország megsegítéséhez 500—600 millió dollarra lett volna szükség, de ekkora összeget a NFB nem bocsáthatott volna Németország rendelkezésére.

A Nemzetközi Fizetések Bankja ennek ellenére is biztosította részvételét egy százmillió dolláros hitelben, kimondván, hogy a július 7-én esedékes német hiteleket meghosszabbítja. Semmi ok sincsen tehát a helyzet pesszimiztikus megítélésére, mert a NFB igazgatótanácsa tárgyalásai során bebizonyította, hogy

tisztán látja a helyzetet és azt a világveszedelmet, amely Németország megsegítése esetén fenyeget.

A NFB tehát minden olyan akcióban részt vesz, amely Németország kisegítésére irányul s ez a határozat nemcsak erkölcsi, hanem anyagi szempontból is rendkívül fontos.

Ez a hivatalos magyarázat a maga óvatossága és bizakodó megfogalmazásával sok igazságot tartalmaz, de mégsem világít rá teljesen megnyugtatóan a német tragédia megoldására. A bázeli határozat csak pillanatnyi segítségnek tekinthető nagy morális súlya és anyagi vonatkozását is illetőleg, Németországot a Bázelen elvett megszavazott 100 millió dolláros hitel és a július 8-án lejáró esedékességekre adott halasztás nem szanálja.

Ezt igazolja az a lázas izgalom, amely az amerikai pénzügyi körökben a német problémával kapcsolatban eltölti. Különösen nagyfontosságúnak tekinthető a Federal Reserve Bank hétfői értekezlete, amely a legkönyörtelenebb tárgyilagossággal mutat rá Németország pénzügyi válságának lényegére. Ezen az értekezleten arra a meggyőződésre jutottak, hogy

Németországon kevesebb, mint 500 millió dollárral nem lehet segíteni. A segítség azonban annyira sürgős, hogy minden segítség már elkésve és elértéktelenedve érkezik meg a német piacra. Az amerikai pénzpiac azonban minden erejét latba veti, hogy a Németország számára szükséges összeget előteremtse.

Mi következik mindezekből? Az, hogy a német válság megoldásában, Bázelnél már túlhaladt álláspont és inkább erkölcsi, mint tényleges segítség, míg a helyzet kulcsa most már ismét Amerika bankárjainak kezében van, akár önállóan, akár pedig Európa közreműködésével hozzák össze a Németország talpraállításához szükséges fél-milliárd dollárt.

Zürichben ezzel ellentétben optimistikusan ítélik meg a várható eseményeket. A NFB igazgatóságában bizonyosra veszik, hogy Brüning elfogadja a francia kormány legújabb követeléseit s ezzel biztosítja a segítséghez szükséges francia hozzájárulást és támogatást is. De éppen ez a körülmény jelent újabb nagy belpolitikai veszedelmet Németország számára. Franciaország, amely Brüning kancellárral és Curtius német külügyminiszterrel folytat tárgyalásokat, ujabban azt a feltevést szabtta Németország elé, hogy a birodalmi kormány szüntesse be az új kis csatahajók építését is, ezenkívül ismerje el, hogy a német-osztrák vámunió nemcsak gazdasági kérdés, hanem súlyos politikai probléma is, amelyet nemzetközi döntőbíráskodás elbírálása alá kell bocsátani. Végül a francia kormány azt követeli, hogy Németország a locarnói szerződés határozatai alapján újra biztosítsa a keleti határokat, beleértve a Lengyelországot is.

Ha Brüning a francia zsarolásnak enged is, a helyzetet nem mentette meg, mert a német szélső jobboldali pártok forradalmi utat próbálnak meg a teljes kiszolgáltatottság veszedelmének elhárításával.

A londoni tőzsde hangulata kedden valamivel nyugodtabb volt, mint hétfőn, de az irányzata mégsem szilárdult. A német értékek jegyzése majdnem kizárólag névleges volt és a márka árfolyama stagnált és a hivatalos jegyzés szerint 21.5-ön állapodott meg. Ezzel szemben a francia frank erősen megszilárdult.

A newyorki tőzsdén a német márkát sem a nagybankoknál, sem a tőzsdéi alkuszoknál nem jegyezték. A Németországból érkező nyugtalanító hírek hatása alatt Newyork pénzügyi körei felvetették azt a gondolatot, hogy a jegybankok Németország megmentése érdekében esetleg Franciaországgal teljes kikapcsolásával indítsák meg a mentőakciót.

Henderson Párisban
Henderson angol külügyminiszter kedden délután öt óra 40 perckor megérkezett Párisba. Londonból való elindulása előtt a francia külügyminiszterrel találkozott.

A nemzeti közéleti fórumok megítélése tudniillik — ha különböző szempontok szerint is — mind arra mutat, hogy a német kormány helyzete tarthatatlanná vált.

A londoni sajtó általában a legsötétebb és a legnagyobb mértékben nyugtalanító képet festi Németország helyzetéről. A NFB igazgató tanácsának bázeli döntéséből csak azt az egyetlen kis eredményt könyvelik el Londonban, hogy a júliusi esedékességre halasztást edtak Németországnak október 16-ig. Viszont Londonban annyira súlyosnak ítélik a német helyzetet, hogy

amennyiben 2—3 napon belül nem érkezik meg a német pénzpiac nyugalma, a helyreállításához szükséges külső segítség, akkor Hindenburg elnök és a Brüning-kabinet minden körülmények között lemond.

A mai rezsimet pedig csak Hitlerék nemzetizációsista uralma követheti, ami egyértelmű a diktatúrával és a polgárháború forradalmi zűrzavaráinak kezdetével.

sa előtt a hírlapok tudósítónak nyilatkozatot adott s a következőket mondotta: — Nekem és MacDonalddal miniszterelnöknek célunk az, hogy a német államférfiak londoni látogatásának visszaadással kapcsolatban mindent elkövessünk, hogy Anglia és a kontinens, valamint

Németország és Franciaország viszonyát megjavítsuk. Henderson ma, szerdán résztvesz a brit hét megnyitó ünnepségein, esütőtőlökön pedig továbbutazik Berlinbe. MacDonalddal miniszterelnök repülőgépen érkezik Berlinbe, egyidejűleg Hendersonnal.

A bankszünet hatása Budapesten

Budapest, július 15.

Dacára annak, hogy a hétfő hajnalban kiadott háromnapos bankszünetet elrendelő minisztertanácsi határozat az egész országban óriási feltűnést keltett, általában megállapítják, hogy a közönség aránylag kelő nyugalommal fogadta a kormány óvintézkedését. A bankokban még a szokottnál is kevesebb ügyfél jelent meg s általában ugylátszik, a közönség a várakozás álláspontjára helyezkedik. A kormány rendelete inkább jogászai körökben okozott nagyobb élénkséget, ahol komoly vitákra adott okot, vajjon a három napos bankszünet bir-e elhalasztó hatállyal a már eszközölt végrehajtások árveréseire. Maga a posta vezérigazgató-ság úgy intézkedett, hogy a zalogházi árverések erre a három napra felfüggesztessenek. Érdekes, hogy a kereskedelmi és ipari vállalatok, azon a címen, hogy bankjaiktól nem kaphatnak pénzt, halasztást kértek telefondíj tartozásaik kifizetésére.

A közvélemény megnyugtatóására az illetékes körök természetesen mindent elkövetnek. Bethlen miniszterelnök megegyeztetett nyaralását s a keddi nap folyamán Budapestre érkezett, ahol megérkezése után azonnal fogadta Klebelsberg helyettes miniszterelnököt, valamint Wekerle pénzügyminisztert, akikkel beható tanácskozásokat folytatott.

Bethlen miniszterelnök szerdára virradó éjjel szakadatlanul tanácskozott az érdekelni magyar pénzügyi körökkel és illetékes politikai faktorokkal. E tanácskozások nyomán az a vélemény alakult ki, hogy a magyar kormány a legnagyobb eréllyel és a legürgebbben le kell folytatnia azokat a már megkezdett tárgyalásokat, amelyek ötmillió fontnyi magyar kincstári jegynek a külföldön való kihelyezésre vonatkoznak s amely tárgyalások a német helyzet kiélesedése következtében szakadtak félbe. Ha sikerül ezt a kölcsönt sürgősen nyélbeütni, akkor a kényszerintézkedések önmaguktól feleslegesek válnak. Ellenkező esetben viszont elkerülhetetlen volna a pénzügyi óvintézkedések további fenntartása, mindaddig, amíg ezek a kölcsöntárgyalások be nem fejeződnek.

Hivatalos körök ugyanakkor mégis azt hangsúlyozzák, hogy a háromnapos bankszünet a kormány kizárólag a bázeli és berlini események hatása alatt és csupán mint biztosító óvintézkedést rendelte el abban a reményben, hogy három nap alatt a helyzet amugyis tisztázódik. Hangsúlyozzák, hogy semmilyen belső okok nem állottak fenn eme rendelkezés megtételére, hanem kizárólag azok a gazdasági és pénzügypolitikai összefüggések, amelyek az összes európai államokat ma egymáshoz fűzik és kölcsönhatásban tartják. Popovics Sándor, a Magyar Nemzeti Bank elnöke hasonló értelmű nyilatkozatot adott, amelyben kihaasulvozza, hogy a kormány óvintézkedése tulajdonképpen a magyar bankok hagyományos körülményeinek politikájának az eredménye.

Izgalmas tanácskozások Bécsben

Bécsből érkező jelentések szerint ott is minden pillanatban várják, hogy

a német- és magyarországihoz hasonló rendelkezés lásson napvilágot, s egyelőre még nem tudni, hogy rajta kívül mely közép-európai állam milyen intézkedéseket lesz kénytelen hozni ezzel kapcsolatban.

Az osztrák kormány maga a szerdára virradó egész éjszakán át folytatta permanens tanácskozásait, ezek eredményéről azonban még semmi sem szivárgott ki, nagyjából megállapítható, hogy az ország helyzete a magyarországihoz hasonló. Ausztria kapott ugyan egy 150 millió

schillinges rövid lejáratú kölcsönt a közelmúltban, a németországi, illetve a bázeli tanácskozások alatt helyzete súlyosbodott s általában az a vélemény, hogy Ausztria sorsa aligha válsztható külön Németország sorsától. — Egyelőre annyi bizonyosnak látszik, hogy úgy a bankokat, mint a tőzsdéket néhány napra Ausztriában is bezárják.

Már a francia sajtó is más hurokat penget

Páris, július 15.

Bár Brüning kancellár és Curtius külügyminiszter párisi tárgyalásai még nem nyertek befejezést, a francia sajtó két irányban foglalt állást a németországi eseményekkel kapcsolatban. Egyrészt — erről számolnak be a legfrissebb jelentések — mély megdöbbenéssel állapítják meg Németország teljes gazdasági csődjét, másfelől pedig felvetik a Németországnak nyújtandó segítség módjait.

Párisban komolyan látják a helyzetet, de a franciák idegessége mára lényegesen csökkent. Ezzel szemben Németországból rendkívül nyugtalanító hírek érkeztek a francia fővárosba. Ezek a hírek arról számolnak be, hogy

Németország katasztrófája küszöbön áll

s a márka elértéktelenedése és ezzel a gazdasági élet tönkremenetele órák kérdése. Lehetetlennek látszik más megoldást találni, minthogy Németországnak új

Hazarohantak a Karlsbadban nyaraló német vendégek

Közép-Európa leglátogatottabb fürdőhelyén, a legforróbb szezon idején bombaként hatott a német válság kirobbanása. Miután a fürdővendégek legnagyobb része német, leirhatatlan pánik keletkezett a Németországból érkező hírekre. A németországi bankszünetnapok a fürdővendégek legnagyobb részét igen kellemetlen helyzetbe hozta, ettől függetlenül is fejvesztett idegesség lett ura az ott nyaraló német üzletembereknek. A végsőkig fokozódott nyugtalan-ság eloszlására kedden este

Karlsbad város tanácsa rennkivüli közgyűlést tartott, amelyen kimondták, hogy a több mint 10.000 főnyi karlsbadi fürdővendég érdekében garanciát vállal a fürdőigazgatóságnál és a magánosoknál a megakadt német pénzküldemények következtében származó adósságokért.

Ennek ellenére a nyugtalan-ság majdnem semmit sem csökkent és

a keddi esti Prágába induló vonatok zsufolásig voltak a Karlsbadból menekülő fürdővendégekkel.

Lépcsők és ütközők a háborús és forradalmi idők emlékeztető emberfürtökkel teltek meg.

Luther megý

Kétségtelennek látszik, hogy a német válságnak legközelebbi áldozata Luther dr., a birodalmi bank elnöke lesz, aki általánosságban elterjedt hírek szerint

a legközelebbi időn belül távozik a birodalmi bank éléről s dr. Schacht bízzák a bank vezetését és a német pénzügyek legfelsőbb irányítását.

Dr. Schachtot „erőskezü” embernek ismerik, aki már volt a birodalmi bank élén s onnan egyes verziók szerint éppen azért távozott annak idején, mert a győztes hatalmak követeléseit teljesíthetetlennek találta s nem akarta vállalni a felelősséget azért a katasztrófáért, amelyet előre látott. Berlini jelentések szerint Schacht kinevezését a német ipari körök követelik, a birodalmi

pénzt kell kreálnia aranyfedezet nélkül, kényszerfolyamon, hogy legalább a belső fizetéseinek eleget tudjon tenni. Előszörban a szombaton esedékes bérfizetésekről kell gondoskodni, kérdéses azonban, hogy a tisztviselők hajlandók lesznek-e ezt a pénzt elfogadni?

A Németországnak nyújtandó segítség dolgában a párisi lapok véleménye megoszlik. A jobboldali lapok a kormány háta mögött felsorakozva kitarának a mellett, hogy Németország a segítség ellenében garanciákat vállaljon magára. A baloldali sajtó engedékenyebb hurokat penget. Mig a radikális Republique leszögezi, hogy Franciaország köteles a németeknek segítségére sietni, kölcsönös le-szerelés kötelezettsége mellett, a szocialista Populaire, Leon Blum lapja azt követeli, hogy

a francia kormány feltétel nélkül sies-sen Németországnak segédkezett nyuj-tani.

Az angol sajtó a német események regisztrálása mellett a csodálkozás hangján emlékezik meg arról, hogy a magyar pénzügyi piac is bank és tőzsdészünetet rendelt el. Ez az aggodalom teljes mértékben érthető, mert a magyar pénzügyi piac nagyon szoros összeköttetéseket tart fenn az angol tőkeérdekeltségekkel.

Az angolok tulzottnak mondják a magyar óvintézkedést.

A Matin szerint a szerdai nap a világpolitika nagy napjának tekinthető. Ezen a napon kezdik meg Párisban tanácskozásait Laval francia miniszterelnök, Flandin pénzügyminiszter, Moret a francia jegybank elnöke, Briand külügyminiszter, Henderson angol külügyminiszter, továbbá Pietri és Stimson államtitkárok.

A Washingtonból érkező jelentések szerint a

bázeli tanácskozás amerikai politikai körökben nagy megütközést és csalódást keltett.

A józan amerikaiak nem tudják megérteni, hogy az égetően sürgős helyzetben miért nem tette meg a NFB igazgatószába azt a kezdeményező lépést, amelyre mint alapra, a Németországot felsegítő akciót lehetett volna építeni.

kancellár azonban érthető politikai okokból egyelőre még húzódzik ennek a kívánságnak teljesítésétől. Biztosra veszik azonban, hogy végül is kénytelen lesz engedni, miután a német gazdasági életben szinte osztatlan bizalmat élvez s ennél fogva őt tartják a legalkalmasabbnak arra, hogy a válság megoldására vezető husbavágó rendelkezéseket keresztül vigye.

A parlamenti ülésszak vége hatalmas politikai szenzációkat hozott

Manoilescu: a Nemzeti Bank új kormányzója
Pop Valér dr: Erdély új minisztere
Vasilescu-Carpen: az új kereskedelmi miniszter

Bukarest, július 15.

Nagy ülészakvégi szenzációval szolgált a kormány a parlamentnek és az ország közvéleményének: kedden a késő délutáni órákban megoldotta úgy a Banca Nationala főkom-mányzóit, mint az erdélyi miniszterség válságának kinos problémáját.

Miután az egyelőre pernyertes Burillianuval nem tudott megegyezni, Anghelescu le-tőbbi bankkormányzó lemondott, a kormány Manoilescu Mihály ipar- és kereskedelmi minisztert nevezte ki a Banca Nationala főkom-mányzójává, helyébe pedig Vasilescu-Carpen, ismert közgazdász pontta be a kormányba. Ezzel egyidejűleg a kormány dűlőre vitte Ha-tieganu Gyula eddigi erdélyi miniszter lemondásának vajdó ügyét is, amennyiben a lemondást elfogadta és tárcanélküli erdélyi miniszterré Pop Valér dr., kolozsvári kormány-párti képviselőt nevezte ki.

A kormány két új tagja Jorga miniszterelnök jelenlétében este 7 órakor a király előtt le is tette az esküt, mig Manoilescut, a bankjegykibocsátó intézet új főkom-mányzóját, ma délelőtt iktatták be magas, politikán kívüli állásába. Az eskütétel után Jorga miniszter-elnök úgy a kamarában, mint a szenátusban felolvasta a kinevezési dekrétumokat, ame-lyeket a többség nagy óvációkkal fogadott.

Pop Valér dr., az új erdélyi miniszter, valamikor cuzista volt, de összekülönbözött vezérével, s kilépve a pártból, pártokivüli maradt, amíg az idei választásokon a nemzeti egység listáján lett képviselő.

A jegyelővétel már megkezdődött az

„Erénycsösz” (IGAZI JAKOB)

Főszerepben: FELIX BRESSART.

című szenzációs hangosfilm előadására

Astra Apolló, Brassó

Változatlanul 14 százalék marad a kamat

Bukarest, július hó 15.
A kamara tegnap megszavazta azt a javaslatot, amely a kamatuzsora elleni törvényt módosítja. A javaslat tárgyalásánál a Kamatellenes Liga parlamenti képviselője erőteljes rohamot intézett a 15 százalékos maximális kamathatár megállapítása ellen és sikerült is kiharcolnia, hogy a legmagasabb kamat, függetlenül attól, hogy a Banca Nationala milyen visszszámítási kamatot állapít meg, — változatlanul 14 százalék maradjon.
A javaslatot ilyen értelemben módosította a parlament.

Károly király nyilatkozata a Stampában:

Abszurdum a diktatura gondolata, alkotmányosan akarok uralkodni

Bukarest, július 15.

Az „Epoca” ma királyi nyilatkozatot közöl, amelyet II. Károly az olaszországi „Stampa” munkatársának adott:

— Indiszkrécio-e megkérdezni — tettem fel az újságíró az első kérdést — milyen impressziókat nyert Felsőged uralkodásának első éve alatt?

— A kérdés nem diszkreció — felelte a király — de a válasz nehéz. A közgazdasági kérdések dominálnak és ez elnyom minden más bel- és külföldi problémát. S aztán egy év olyan kis idő.

— Igaz-e, hogy be akarják vezetni Romániában a diktatúrát? — kockáztatja meg második kérdésként a „Stampa” munkatársa.

— Abszurdum — felelte a király. — Nincs senki, akinek a fejében komolyan megfordult volna ez a gondolat. Alkotmányosan akarok uralkodni. Egyébként ez is egyik szála az ellenem irányított kampánynak, amely még a privátéletemet is kikezdi. Magán- és családi életemhez senkinek semmi köze, és a királynak is teljesen magánügye. A diktatura, ismétlem, teljesen alaptalan, ilyen intencióim nincsenek.

Körner Samu, a szászfenesi szeszgyár szökésben lévő igazgatója egy napra csendőrkézre került, de újra megszökött

Bukovinai falvakban bujkál a fekete szesz kalandos lovagja
Teianut kifallgatták Kolozsváron

Kolozsvár, július 15.
A fekete szesz-ügynek egy romantikus fejezete játszódott le a bukovinai Banila községben.

Még hónapokkal ezelőtt történt, hogy a rendőrség körözölevelet adott ki Körner Samu, a szászfenesi szeszgyár ügyvezető igazgatója ellen. Körner idejekorán szerzett tudomást arról, hogy le akarják tartóztatni és megszökött a hatóságok szeme elől. Mint utólag megállapítást nyert,

Körner sokáig Bukovinában bujkált s legutóbb Banila községben tartózkodott.

A kolozsvári rendőrség körözése itt érte utól a szökésben lévő szeszgyári igazgatót, akit a kis bukovinai község csendőrsége el is fogott.

Körner Samu azonban nem sokáig volt a csendőrök foglya. Gyorsan orvosi bizonyítványt szerzett, amely azt

igazolta, hogy Körner halálos beteg és az életével játszanak, ha nem szállítják azonnal kórházba.

A titokzatosan és hamarosan előteremtett orvosi tanúsítvány alapján sikerült is Körnernek elérnie, hogy beszállítsák a Banilától nem messze fekvő dorozsincei kórházba.

A kórházban még egy napot sem tartózkodott Körner.

Az első éjszaka leereszkedett az emeleten lévő betegszobából és ismét kerekelt oldott.

A szászfenesi szeszgyár igazgatójának nyomát most megint bottal ütheti csendőrség.

Itt említjük meg, hogy a kolozsvári vizsgálóbíró ma kihallgatta Teianu volt államtitkárát, aki másfélórán keresztül volt bent a vizsgálóbíró szobájában. Kihallgatása után azonnal a pályaudvarra hajtatott és elutazott Kolozsvárról.

Nem szavazta meg a parlament Argetoianu szesztörvény-módosító javaslatát

A bortermelők közbelépése miatt a javaslatot csak ősszel tárgyalja a parlament. Mi lesz az italmérési engedélyekkel?

Bukarest, július hó 15.

Tegnap részletesen ismertettük azt a törvényjavaslatot, amelyet Argetoianu pénzügyminiszter az utolsó pillanatban terjesztett a parlament elé a szesztörvény módosítására. A javaslat, amely egyrészt leszállította volna a szeszadót, másrészt pedig rendezte volna az italmérési engedélyek kérdését, meglepetésszerűen lekerült a napirendről.

Tegnap délután ugyanis, amikor a javaslatnak a szavazómalomba kellett volna kerülnie, a bortermelők szindikátusának képviselői ad-hoc értekezletet tartottak, amelyen igen sok olyan képviselő vett részt, akiknek maguknak is szőlő birtokaik vannak.

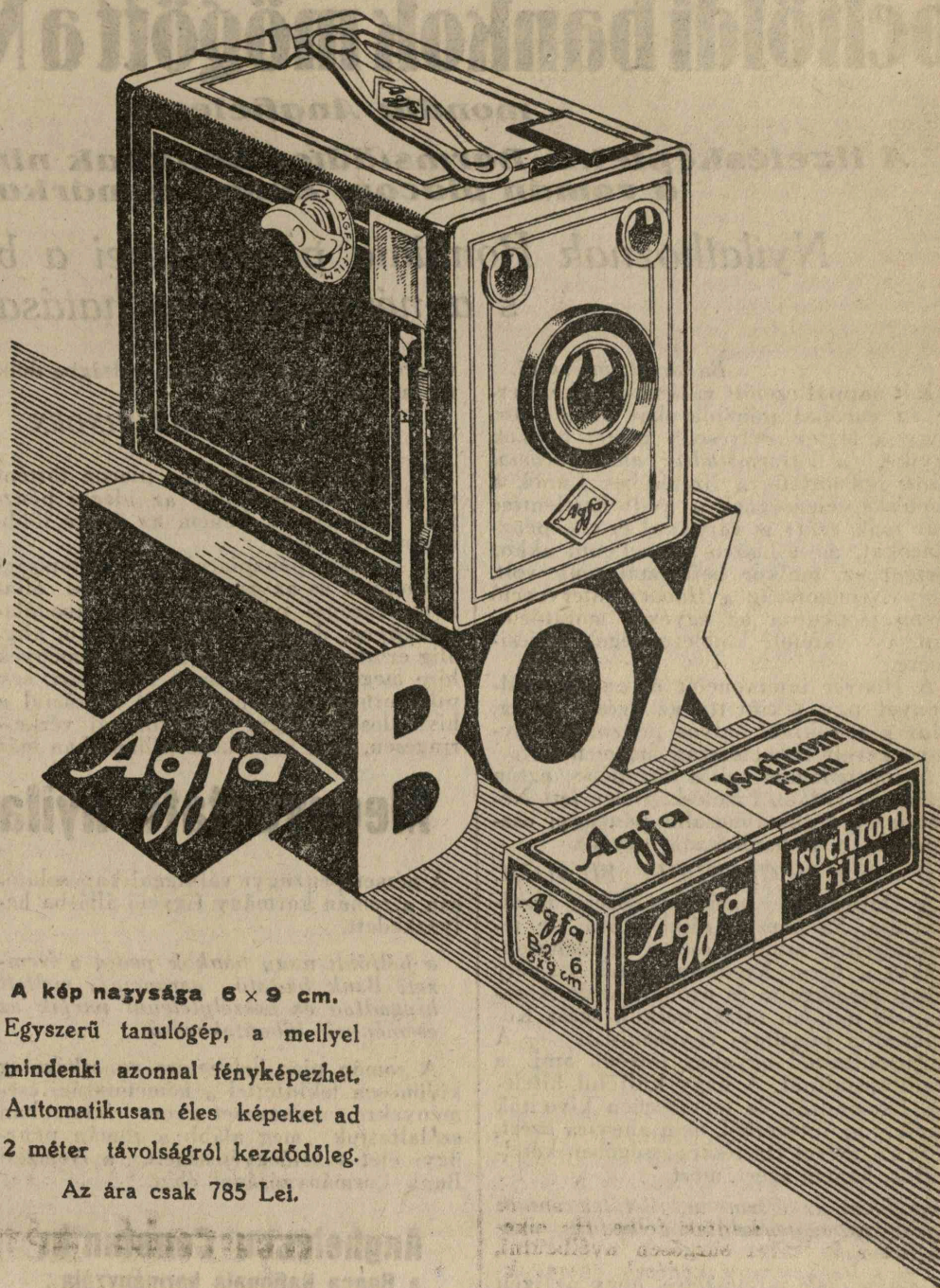
Az értekezleten elhatározták, hogy azonnal interveniálnak a kormánynál, hogy a szőlőtermelők érdekeit sértő javaslatot vegye le a parlament napirendjéről.

sének napirendjéről és annak tárgyalását halassza őszire.

A képviselők elhatározták, hogy a mennyiben a kormány ezt a kérésüket nem teljesíti, úgy mindnyájan, szám szerint 36-on hozzászólnak a javaslat-hoz és így akadályozzák meg azt, hogy a javaslatból törvény legyen.

Minthogy ilyen nagyszámú felszólalás esetén teljességgel lehetetlen lett volna, hogy a parlament befejezze mára a nyári szesszióját, Argetoianu pénzügyminiszternek engednie kellett s így a javaslat csak ősszel kerül parlamenti tárgyalásra.

A pénzügyminiszter most keresi azt a törvényes formát, amellyel biztosíthatná a kincstár részére a szeszadóbevétel és, amellyel ideiglenesen rendezhetné az italmérési engedélyek régen buzdító ügyét.

A kép nagysága 6 x 9 cm.

Egyszerű tanuló gép, a mellyel

mindenki azonnal fényképezhet.

Automatikusan éles képeket ad

2 méter távolságról kezdődőleg.

Az ára csak 785 Lei.

Bezárult a parlament

A szenátus 27 törvényt szavazott meg az ülőszak utolsó napján

Bukarest, július hó 15.

Tíz perccel éjjel előtt emelkedett fel helyéről Jorga miniszterelnök, hogy a kormány nevében elbucsuztassa a nyári szabadságra induló honatyákat.

— Minden jel arra mutat, hogy tényleg új politikai ritmus korszakát éljük — mondta a többek között bucsubeszédeben a miniszterelnök — az elmúlt ülőszak alatt több törvényt ellenszavazat nélkül fogadott el a kamara. Ez a legbiztosabb jele annak, hogy alakulóban van a teljes érvényű politikai felelősség, mely a pártok eddigi ádáz harcát van hivatva felváltani...

És amikor az ülésterem hatalmas falórája az éjjeli tizenkét órát jelezte, Pompei elnök bezárta az ülést és jelezte, hogy

a nyári szünet után, október 15-én délután három órakor tartja a kamara a következő ülést.

Az utolsó kamarai ülésen mutatkozott be az új csernovitzi zsidó képviselő, Singer ügyvéd, aki a lemondott Mayer Ebner mandátumát kapta meg.

A kamara ezután gyors tempóban hozzászólott a még hátralevő törvények letárgyalásához.

Szenvedélyes vita után — melyről külön cikkben emlékeztünk meg — megszavazták a kamat-uzsora törvényt.

Trancu-Jasi tiltakozása dacára elfogadta a kamara a Monitorul Oficial újraszervezéséről szóló törvényt, mely szerint

ezentúl az összes állami nyomdát, mint a rendeléseket, csak a hivatalos lap nyomdája szállíthatja.

Megszavazták ezután az építkezési, a halászat törvényt és gyors tempóban a kisebb jelentőségű törvények egész legiója ment keresztül a parlamenti gyorstalpaló gép ördögös masináján.

Hosszas és szenvedélyes vitát provokált Dobrescu Aurél volt kolozsvári tartományigazgató mentelmi jogának felfüggesztése. Pop Csicsó felszólalása után a kamara elfogadta a mentelmi bizottság elnökének javaslatát és

felfüggesztette Dobrescu Aurél mentelmi jogát.

A SENATUSI SZAVAZÓGÉP

még gyorsabb ütemben dolgozott. A szenátus az utolsó napon huszonöt törvényjavaslatot szavazott meg és ezzel felállította a parlamenti gyorstalpalás világrekordját.

A szenátusban is Jorga bucsuztatta el a nyári szabadságra induló szenátorokat.

Megtörtént Vajda királyi audienciája

Bukarest, július hó 15.

Vajda Sándor tegnap délután abszolút nagy érdeklődéssel várt királyi audienciáját. A volt belügyminiszter egy és egy negyed órát tartózkodott benn az uralkodónál, aki a kihallgatás végeztével a Ferdinánd-rend nagykeresztjével tüntette ki.

Távozásakor Vajda elzárkózott minden nyilatkozattól, mindössze annyit jelentett ki, hogy a nemzeti parasztpárti frakciója között teljes harmónia áll fenn.

A német válság hullámai érintetlenül hagyták a román piacot

„Teljes pénzügyi apparátusával áll a belföldi bankok mögött a Nemzeti Bank”

— mondja Anghelescu

A fizetéseképtelen Darmstädter banknak nincsenek érdekeltségei a román piacon. Zuhán a márka árfolyama

Nyilatkoznak Románia pénzügyei a belföldi pénzpiacról s a német válság hatásairól

Bukarest, július 15.

Két nappal ezelőtt villámcsapásként érte az európai pénzpiacokat az a hír, hogy a legtekintélyesebb német bankok egyike, a Darmstädter und National Bank beszüntette a fizetéseket. Ennek a fizetéseképtelenségnek a nyílt bejelentése már csak azért is vártlanul érte a pénzpiacokat, mert hiszen közvetlenül akkor történt ez, amikor befejezett tény volt, hogy Németország a Hoover intervenció révén megkapta az egyéves moratóriumot a jóvátételi kötelezettségek teljesítésére.

A Hoover intervenciót és annak eredményét úgy tekintette az egész világ, mint a rendkívül súlyos pénzügyi helyzetbe került Németország megmentését.

Az optimizmus kellős közepébe aztán beütött a villám. Fizetéseképtelen lett Németország leghatalmasabb pénzügyi szőlőpáncsának, a D-bankoknak egyike.

A MEGRENDÜLT BIZALOM.

A Darmstädter meglepetésszerű inzulenciája, ha nem is részleteiben, de jelentőségében minden esetre összehasonlítható a bécsi Kreditanstalttal, amely erősen megingatta és próbára tette Ausztria, sőt minden tülzárás nélkül, egész Közép-Európa pénzügyi egyensúlyát. — A Darmstädternél ugyanaz történt, ami a Kreditanstaltnál. A nagy külföldi hitelezők felmondták és tervszerűen kivonták tőkéiket az intézetből, nem annyira azért, mert az intézet fizetéseképtelenségében kételkedtek, hanem azért, mert

magában az államban, illetőleg annak pénzügyi egyensúlyában rendült meg a bizalom.

Az aztán csak természetes, hogy az igen sokszor jól értesült belföldi betétesek is megriadtak és döntő rohamot intéztek az intézet pénztárai ellen.

Az inzulens D-bank régi megbízható intézete volt a német pénzpiacnak és bár saját tőkéi nem haladták meg a 20 millió márkát, egyike volt Németország ama bankjainak, amely a német pénzpiac legfontosabb tranzakcióit bonyolította le és számtalan ipari vállalatnak volt pénztárlálója. Érthető is volt ez a bizalom, mert hiszen a Darmstädter tagja volt annak a bankszövetségnek, amely Németország négy leghatalmasabb pénzintézetét: a Diskonto Bankot, a Dresdener Bankot, a Darmstädter és a Deutsche Bankot szimbolizálta.

TUL A NÉMET HATÁROKON.

Ha a Darmstädter fizetéseképtelensége nem most, hanem néhány hónappal ezelőtt következne be megközelítőleg sem lett volna annak olyan jelentősége és következménye, mint most. Akkor a Darmstädter fizetéseképtelensége egy bank magánügye lett volna és semmi esetre sem rejtett volna magában olyan veszélyt és nemzetközi komplikációt, mint most, amikor az ausztriai pénzügyi krízis után Németország is válságos korszakot él át, olyan válságos korszakot, amely összeroppanással fenyegeti a hatalmas német birodalmat.

Európában az idegesség elérte a csúcspontját. Ez olyan tény, amelyet szépitni lehet, de letagadni nem.

A német bankok a pánik kitörése óta zárva vannak, a német tőzsdék e hét végéig beszüntették minden tevékenységüket, de ezek a kényszer rendszabályok nem állították meg a pánik tovább terjedését és szükségessé tették, hogy a határon túl is megfelelő védelmi intézkedéseket foganatosítsanak.

Magyarországon három órási minisztertanács határozta el, hogy az idegesség természetes lefolyásáig és a német válságos helyzet lokalizálásáig, egyelőre három napos terminussal, bezárják az összes bankokat. A magyar bankok trezorjai előtt tehát szintén lezárultak a redőnyök. Szükséges intézkedése volt ez a magyar kormánynak, mert — bár a magyar pénzpiac egyike a legkonszolidáltabb piacoknak Közép-Európában, — igen könnyen megtörténhetett volna, hogy a németországi válságok hatása alatt a magyar betétesek is elvesztik józanságukat és

megrohamozva a bankokat, válságba döntik azokat.

ROMANIABAN MINDEN CSENDES.

De nemcsak a magyar piacon történt megfelelő óvintézkedés az ideges pénzpiac lefékezésére, hanem az összes többi álmokban is.

A román pénzpiacot a németországi események és az azzal kapcsolatos általános európai pénzügyi válság, csodálattosképpen, de megmagyarázhatóan, alig érintette. Amikor a német események híre megérkezett a román fővárosba, egy pillanatnyi idegesség vibrált keresztül a hivatalos pénzügyi és gazdasági vérkeringésén, de a következő pillanatban már

meg is nyugodtak a kedélyek, a laikusok előtt is köztudomású tény, hogy

a román pénzpiac évek óta meglehetősen izoláltan és magárahagyatottan állt az európai pénzforgásban.

A fizetéseképtelen D-banknak a normális bankösszeköttetésekön kívül semmiféle érdekeltsége és érdeklődése nincsen a román piaccal. Már egymagában véve ez olyan körülmény, amely alkalmas a kedélyek megnyugtatóra. A D-bankok közül tulajdonképpen egyedül a Dresdener Banknak vannak szoros kapcsolatai és érdeklődései Romániával, de ez a bank annyira intakt és megalapozott, hogy emberi számítás szerint itt bajok nem történhetnek.

Megnyugtató nyilatkozatokat tesznek Románia pénzügyei

A német pénzügyi válsággal kapcsolatosan a román kormány figyelő állásba helyezkedett.

a belföldi nagy bankok pedig a Nemzeti Bank biztatás, garanciája mellett higgadtan és veszélytelenül várják az események kibontakozását.

A román piac helyzetére vonatkozólag különösen tekintettel a németországi eseményekre, úgynevezet gyors interjúban szolgáltattuk meg alább a román pénzügyi élet vezetőgyűléseit, a Nemzeti Bank kormányzójával élén.

Anghelescu Constantin
a Banca Națională kormányzója:

— A román pénzpiac teljesen nyugodt. A két héttel ezelőtti események súlyos megpróbáltatásnak tették ugyan ki pénzintézeteinket, amelyek azonban ezután is bizonyították, hogy egységesek és minden támadásnak ellent tudnak állani.

— A Németországból érkező legválságosabb hírek, valamint az azokat túlzott formában terjesztő rosszindulatú alarmisták sem képesek a piac nyugodtságát megbolygatni.

A Román Nemzeti Bank teljes pénzügyi apparátusával áll a román bankok mögött és azoknak megingathatatlanságát garantálja.

A Banca Națională minden rendelkezésére álló eszközzel támogatni fogja a piacot, bármi is történjék, mert ez minden nemzeti banknak elsőrendű kötelessége.

— A Darmstädter bank fizetéseképtelensége tehát és az azzal kapcsolatos pánik a román pénzpiacot nem érinti és nem érintheti s így nincs semmiféle ok a nyugtalanságra.

Kaufmann Oszkár
a Banca de Credit Roman vezérigazgatója:

— A Darmstädter banknak Romániában a szokásos banküzleti kapcsolatokon kívül semmiféle érdekeltsége nincsen s így átmeneti fizetéseképtelenségének nem is lehet közvetlen hatása a román belföldi piacra. Ettől eltekintve, a román pénzpiac természeténél fogva nem tart fenn olyan szoros összeköttetést a német bankokkal, hogy egy európai válság ezúttal hitelmegvonás nagyobb megpróbáltatásnak tenné ki a román pénzpiacot. A német bankok különben is már régen nem töltik be a hitelező szerepét, hanem csak mint tőkeközvetítők szerepeltek az európai pénzpiacokon.

— Nyugodt lelkiismerettel mondhatom, hogy semmi okuk nincs a belföldi bankhitelezőknek és bankbetéteseknek arra, hogy nyugtalankodjanak és, hogy a

németországi eseményeket bármilyen vonatkozásba hozzák a mi piacunkkal.

Valter Dickin
a Crisoveleoni Bank
vezérigazgatója:

— A belföldi piacon teljes nyugalom uralkodik. A Darmstädter bank fizetéseképtelensége, valamint az általános német pénzügyi krízis a román pénzintézeteket nem érintik, tekintve, hogy azok a német tőkeforrással csak elenyésző kapcsolatokkal tartottak fenn. A budapesti bankok elővigyázati rendszabálya egy speciális helyzetre vezethető vissza és semmi körülmények között sem hasonlítható össze a román pénzpiaccal. Amíg ugyanis a magyar bankok a háború után is megtartották szoros kapcsolataikat a német tőkével, addig Románia pénzintézeteinek kapcsolatai legfeljebb csak keresztül vezetnek Németországon.

— Nincsen ok idegességre és nyugtalankodásra.

Gheron Netta

a Román Nagybancok Szindikátusának
igazgatója:

— A német események, és az egyik nagy D-bank fizetéseképtelenségének semmilyen hatása nincs a romániai pénzpiacra. Semmi ok sincs a riadalomra, még akkor sem, ha újabb bankbukások történ-

AMARKA A BUKARESTI TŐZSDÉN.

A pénzügyi események szeizmográfjai a világtőzsdék már hetekkel ezelőtt megéreztek, hogy Németország válságos korszak küszöbén áll. Ennek egyik látható jelensége volt az, hogy a márka árfolyama előbb alig észrevehetően, majd később amikor a jóvátételi fizetések határideje közeledett egyre jobban morzsolódott le és ebben a lefelé menő folyamaton csupán egy rövid kis megnyugvást hozott a Hoover-féle moratórium.

A német márka amelyet 1922-ben a világ legzséniálisabb pénzügyi sakkhuzásával egyenértékűvé süllyesztettek a csomagolóiparral, majd ugyancsak egy szennázási tervvel feljavították és majdnem aranyparitáson stabilizáltak, — ma elérte a stabilizáció óta legmélyebb esési pontját.

A bukaresti tőzsde napok óta szintén márkázban él. A hivatalos forgalomban a márkát a külföldi, főleg a zürichi értékelésnek megfelelően jegyzik, de a magánforgalomban nem olyan mérsékoltek és higgadtak a kedélyek, hogy a márka árfolyamát a hivatalos jegyzési nivón lehetne fenntartani.

A bukaresti magántőzsdén, ahol a pénzügyi tranzakciókat főleg kapualjakban és kávéházi asztaloknál bonyolítják le, olyan nagy mennyiségű német márkát kínálnak eladásra, hogy annak egyrészt sem tudják a zugtőzsdések értékesíteni.

Ettől a jelentéktelen és kizárólag spekulatív kísérő jelenségtől eltekintve, a pénzpiacban, amely pedig két héttel ezelőtt meglehetősen súlyos napokat élt át a bankbetétesek nyugtalankodása folytán, — minden csendes.

nének Európában. Romániának speciális helyzete van. Egy elvitathatatlanul jó termés előestéjén nem szabad kétségbeesni, mert nemsokára jobb napok következnek, melyek megszüntetik az idegességet és egy jobb jövőt inaugurálnak Románia pénzügyi életében. A román pénzintézeteket egyébként kapcsolataik miatt sem érinti a német válság úgy, hogy ez még inkább megerősítheti a pénzpiacaink nyugalmát.

Grigore T. Coanda

a Vidéki Pénzintézetek Szindikátusának
elnöke:

— Nincs ok aggodalomra. A Banca Națională beigazolta, hogy teljes autoritásával védelmezi a gazdasági élet első hiteforrását, a bankokat, ami vidéken is megnyugtatta a kedélyeket. A vidéki pénzintézetek hitelkereteit is megnagyobbította a Nemzeti Bank. Ez megerősítette ellenállóképességüket. A provincian minden csendes és a németországi válságot csak, mint nagyfotosszerű világeseményt könyvelik el. Semmi hatása a román piacra nincs.

*

A nyilatkozatok rezumáját ebben a rövid mondatban lehet összefoglalni: A román pénzpiac nyugodtan néz elébe a német események bármilyen következményeinek...

Pogány Marcell.

Insectomor
elpusztít
legyet, szunyogot,
poloskát, bolhát,
svábbogarat

INSECTOMOR

Vezérképvislet és lerakat:
I. E. COCKHILL & Co.
BUCUREȘTI,
Str. Barației 35, Etaj I

5. OLDAL

— A vér felújítása céljából ajánlatos néhány napon át korán reggel egy pohár természetes Ferenc József keserűvizet inni. Az egész világon rendelik az orvosok a valódi Ferenc József víz használatát, mert ez szabályozza a bél-működést, erősíti a gyomrot, javítja a vért, megnyugtató az idegeket és ezáltal új életerőt teremt. A Ferenc József keserűvíz gyógyszerárakban, drogériákban és fűszerüzletekben kapható.

— A vasutasok után a megmaradt bírósági tisztviselőkre került a sor. Csikszerebről jelentik: Tegnap 4 bírósági tisztviselőt egyik kollégájuk feljelentése alapján nyelvvizsgára kötelezték, a mit nyomban délután meg is tartottak. A vizsga eredménye, amint már előre tudható volt, két régi kipróbált tisztviselő existenciáját ingatta meg. Az elbuktatott 12 tisztviselő 12 éven át szolgált az államot s ez alatt az idő alatt minden egyes aktát el tudtak intézni. Román felebbvalóik megbecsülték és elismerték képzettségüket és tudásukat. Tapasztalataiból tudjuk, hogy mit jelent a rosszul sikerült vizsga.

— Dicsőszentmártonban még a halottaknak sincs nyugalomuk. Tudósítónk jelenti: A mai zaklatott világban, Dicsőszentmártonban úgy látszik, még a föld alatt sem lehet csendes, zavartalan pihenése az embernek. Nap-nap után állandó a panasz, hogy a város közelében levő temetőben lelketlen egyének felidülnek a sírhantokat, szétrombolják a sírkereteket és a kegyelet apróbb megnyilvánulásait. Jó volna, ha az illetékes hatóságok megfelelő rendszabályokkal egyszersmindkorra véget vetnének ennek a tarthatatlan helyzetnek. Ha az élők zaklatják is egymást, de legalább élvezhessék csendben megérdemelt pihenésüket a halottak.

— Megint soffőrvigyzatlanság. Marosvásárhelyről jelentik: Sulyos autóbaleset áldozata lett Eisenhard Oszkár, a Ford művek egyik vidéki főtisztviselője. Autóturán volt és a soffőr vigyzatlansága folytán az autó Szentgottárd község közelében egy mély árokba fordult. Eisenhard koponyaalapú törést szenvedett. Egy marosvásárhelyi szanatóriumba szállították, a soffőr ellen pedig megindították az eljárást.

— Felakasztotta magát. Tudósítónk jelenti: Citrom Salamon a kisküküllővármegyei babahalmi bérlo, a minden oldalról fenyegető anyagi gondok miatt felakasztotta magát s mire tettét észrevették, már halott volt.

— A hunyadmegyei nyugdíjasok két hónap óta nem kapják nyugdíjaikat. Déváról jelentik: Dr. Bejan delegált prefektus látva a nyugdíjasoknak nagy

kétségbeesését és nélkülözését, mai napal táviratilag kérte Jorga miniszterelnököt, hogy a két hónap óta nyugdíj nélkül álló szerencsétlen embereknek segítsen olyan értelemben, hogy intervencionáljon Argetoianunál a nyugdíjak kifizetése érdekében.

— ELŐFIZETŐINK kísérjék figyelemmel a címkéjükön feltüntetett lejáratot. A lap zavartalan expedíciója érdekében gondoskodjanak idejében a lejárt előfizetés megújításáról s ha akár postán, akár megbízottunk útján megújították az előfizetést, figyeljék meg, hogy 8 napon belül az új lejárati szerepel-e a címkén. Ellenkező esetben közvetlenül a kiadóhivatalban kell reklamálni.

— A resiczai gyári vasut és három fuvarozó szekér karambolja. Resiczabányai tudósítónk jelenti: Sulyos kimeneteli vasuti karambol történt Resiczabánya egyik utcájában, amelyen szabadon fut keresztül a Resicza-Művek gyári vasútjának egyik vonala. A napi munka végeztével három fuvaros, Banda Rusalin, Bolog Péter és Trandafir János gyanútlanul hajtották végig két-két lovas szekereiket az utcán, amikor egy utcakeresztesnél hirtelen szemben találták magukat a gyári vasut sebesen robogó szerelvényével. A teljes gyorsasággal haladó vonat mozdonyra mindahárom szerkeret elgázolta és két lovat megölt, a járműveket pedig pozdorjává zúzta. A fuvarosok szerencsére kisebb és könnyebb sérülésekkel kerültek ki a könnyen végzetessé válható vasuti karambolból.

— Időjárásjelentés. A budapesti Meteorológiai Intézet jelentése szerint meleg, zivatarra hajló idő várható.

— Huszonegy bányászgyermek nyaralt birtokán Kendeffy grófné. Déváról jelentik: Gróf Kendeffy Gáborné Lupényből, a szomorú bányavárosok legnyomorúságosabb szegletéből huszonegy részben árva, részben olyan kisgyermekeket, akik otthon a leghihetlenebb ösztönszűfolyásban és nyomorban voltak, elvitte boldogfalvi birtokára nyaralni. Ez a huszonegy boldog gyermek egész nap a messzívű grófné felügyelete alatt játszik, zajong, élvezi a hetedik mennyország gyerek gyönyöreit. Bár több ilyen meleg emberbarát és gyerekszerető ember lenne itt Erdélyben, hisz még annyi nyomorgó gyerek van, akiknek megváltás lenne még az az egy-két hónapi élet is.

★ HÖLGYEK FIGYELMÉBE! Friss havi divatlapok szabásmintával: Record (40 lej), Die Schöne Wienerin (40 lej), Párisi Divat (40 lej) állandóan kaphatók a Brassói Lapok könyvosztályában.

★ URODONAL. A világ legismertebb és legelterjedtebb gyógyszere, amely mossa a vesét, a szívet, a májat, az izületeket az idegrostokat és izomzatot. Megszabadítja ezeket a szerveket a húgysav lerakódásoktól és elejét veszi így sok közeledő betegségnek, amelyek különben aláásnák szervezetünk egészségét. Az Urodonal alaposabban és gyorsabban hat, mint a legtöbb ásványvíz és forrás só.

— Rablási kísérlet egy bukaresti kioskban. Bukarestből jelentik: Megdöbbentő rablási kísérlet játszódott le kedden este a főváros egyik legforgalmasabb helyén, a Str. Foisoron. A „Herda” kiosk tulajdonosát a türehtelen hőség az utcára üzte a bódéból. Az utcán két csavargóval elegyedett szóba, majd rövid beszélgetés után mind a hárman a kiosk felé tartottak. A két csavargó nyomon követte a tulajdonost a kiosk belsejébe is, ahol az egyik hirtelen rávetve magát, fojtogatni kezdte, míg a másik a napi pénzbevételt akarta megdézsmálni. Gurguta rendőrkömiszár aki történetesen éppen a kiosk előtt haladt el, felfézt a dulakodás zajára s revolvert szegezve behatolt a helységbe, ahol kimentette a tulajdonost válságos helyzetéből, de csak az egyik gonosztevőt sikerült letartóztatni, mert a másik megszökött. A letartóztatott gonosztevő elmondotta a rendőrségen, hogy tervelt cinkostársával közösen eszelte ki s a lopott pénzzel Beszarabiába szerettek volna jutni. A pörüljárt tolvaj elárulta cinkostársának nevét és címét is.

— Idézés nélkül rendőrökkel vezetik elő a kisebbségi újságírókat. Kolozsvárról jelentik: A kolozsvári törvényszék tegnap, sajtóperből kifolyólag három hónapra ítélte Szász Endre kolozsvári szerkesztőt. Ma délelőtt azután egy dektív jelent meg abban a kávéházban, ahol Szász Endre éppen a reggelit fogyasztotta és felszólította, hogy kövesse Colfescu ügyészhez. Az újságíró kérte a dektívet, hogy mutassa fel neki az erről szóló idézést, aminek a dektív azonban nem tudott eleget tenni. Ezzel szemben összefütyült két rendőrt, akikkel Szász Endrét, aki egyébként az újságírószervezet elnöke is, felkísértette az ügyészre. Itt azután kiderült, hogy egy újabb sajtóperrel van szó. Az általános ismert, tekintélyes újságíró elővezetése kínos feltűnést keltett.

— Rejtélyes körülmények között halt meg Nagy Zsigmond festőművész. Budapestről jelentik: A napokban a bajai halászkut egy gazdátlan motorcsónakot találtak a Dunán, amely, mint később megállapították, Nagy Zsigmond festőművész tulajdona volt Egyidejűleg jelentették a festőművész és kísérlőjének,

Zsupán János eltűntét is. Tegnap Érsekesanádron egy középkori férfi hulláját vetette partra a Duna, akiben Nagy Zsigmond fia agnoszkálta az édesapját. A rejtélyes haláleset nagy megdöbbenést váltott ki Magyarországon, ahol neve mint bibliai képek festője volt ismeretes. Öngyilkosságról a csatlád szerint szó sem lehet, így valószínűnek látszik, hogy szerencsétlenség áldozata lett a Dunán, csónakázás közben. Zsupán János holttestét ezideig még a leggondosabb kutatás ellenére sem találták meg. A nyomozás a titokzatos eltűnési, illetve halálesetben megindult.

Juliusban megkezdődnek a román-magyar kereskedelmi tárgyalások

Bukarest, július hó 13.

I. Matasaru, Románia budapesti kereskedelmi attaséja napok óta Bukarestben tartózkodik és tárgyalásokat folytat a kormány illetékeseivel a román-magyar kereskedelmi tárgyalások felvétele ügyében.

Amint értesülünk, a két ország között a gazdasági tárgyalások legkésőbb július havában megkezdődnek. A román gazdasági delegáció élére Cézár Popescut, az iparügyi minisztérium vezérigazgatóját fogja kinevezni a kormány.

— Érettségi eredmények. Nagyváradon öt kisebbségi iskola 124 jelöltjéből a szóbeli érettségén átengedtek nyolcva. — Dévai érettségi eredmények: Déván szóbeli vizsgálatra jelentkezett 100 végzett növendék, ebből kisebbségi 15 volt. Átment a vizsgán 85, ebből kisebbségi volt 13, elbukott 17, közülük 2 kisebbségi. — A lugosi állami liceum érettségi vizsga eredménye szerint a karánsebesi állami liceum vizsgáztató bizottsága előtt vizsgázott tizenhét lugosi maturandusk kivétel nélkül sikerült a vizsga letétele. A tizenhét éretti diák közül hárman kitiüntetéssel vizsgáztak le, akik közül kettő, Dobó Ilonka és Fekete Miklós kisebbség növendéke.

— UJ ERCPENZ KERÜL FORGALOMBA. Bukarestből jelentik: A pénzügyminisztérium körlevelet intézett a pénzügyi kirendeltségekhez, amelyben közli, hogy július 15-én új román ércpénz kerül forgalomba, még pedig 1 és 20 lejes címletekben.

Keleti levelek

33.

Irja: Baktay Ervin

Delhi nyolc városa

A Nyugat örök városa Róma, hol huszonhét évszázad óta építették egymás fölé köveiket és hatalmi rendszereiket a változó emberöltők. Indiának is van ilyen örök városa, Delhi, de azzal a különbséggel, hogy itt a legrégebb emlékek a Kr. előtti második évezredbe nyulnak vissza. Mert, ha hitelt adunk a hinduk ősi hagyományainak, (amelyeket pedig a modern kutatás lépten-nyomon igazol) akkor Delhit a világ egyik legrégebb városának kell tekintenünk. A Mahábhárat, az ősi indiai eposz szerint a Pándavák királya, Judhiszthira épített először várost a mai Delhi helyén, Indraprasthát, amelynek neve különben fenn is maradt, mert a delhi ügynevezett Régi Erőd (Purána Kila) környékét manapság is Indraprasthának nevezik, ez a szó pedig szabályos népnyelvi formája az eredeti szakszkit névnek. Am a néven kívül nyoma sem maradt a Pándavák városának. Ezen nincs mit csodálkozni, hiszen a világnak kevés országát pusztította végig annyi hódító és rombol óinvázió, mint Indiát. De ha a legősibb városalapításról nem is beszélnek köbefaragott emlékek, az utolsó hindu dinasztia uralma óta (Kr. u. 4 szd.) nyomon kísérhetjük az egymásután következő építkezéseket.

A műtörténet Delhivel kapcsolatban hét városról szoktak beszélni. Ez helyes is, ha csak a multat vesszük figyelembe. De ma már felépült Delhi nyolcadik városa is, New Delhi, a Reszina síkján, a mai uralkodók, vagyis az angolok fővárosa. György angol ki-

rály akarata volt, amikor 1912-ben India császárjává koronázták, hogy az indiai impérium fővárosa, mint a multban annyiszor, ismét Delhi legyen. A brit-indiai kormányzat átköltözött Kalkattából és az amerikai gyorsasággal felépült új városrészt, a kormány székhelyét, sokan a világ legújabb csodájának szeretik nevezni. Hogy ezt a kitiüntetést megérdemli-e New Delhi, majd alább fogjuk alaposabban szemügyre venni.

A mohamedán hódítást megelőző szék-város és az ennek helyén épült első muzulmán telep meglehetősen távol esik úgy a legutolsó (mogul) város helyétől, mint New Delhitől. Autón félóra alatt el lehet érni, de a kis egylovas tonga (indus bérkocsi) közel két óra hosszat dögög a napsütött, poros uton, a legrégebb város helyébe, az ügynevezett régi Delhi felé. De azért az út nem válik unalmassá. Jobbra-balra az utvonaltól régi siremlékek és romok emelkednek. Nem lehet eltéveszteni az utat: irányt a síkságból magasra nyújtja sudár testét a város-ös legcsodálatosabb emlékműve, a Kutab Minár, a hetvenkét méter magas vörös kőtorony. Alatta sorakoznak a Kutab-ud-Din muzulmán hódítását megelőző hindu dinasztia remekül faragott kőoszlopai, ezeket a győztes — szerencsére — nem romboltatta le, hanem belefoglalta a torony tövébe épített mecset udvarába. Az oszlopok faragott díszítései hihetetlen gazdag példáit mutatják a régi hindu művészetnek. Nincsen két egyforma köztük s az egymástól formában és díszítményben

teljesen eltérő pillérek mégis tökéletesen egységes képet nyújtanak. Az első muzulmán hódítók józan izlését dicséri, hogy nem pusztították el fanatikus dühvel a hindu oszlopsort, jöllehet az orthodox mohamedán nagyon különösnek találhatta, hogy egy mecsetben ember és állatalakokat ábrázoló dombor művek láthatók. De a pathán dinasztia nem vetette meg az idegen művészetet, ambicióját nem a rombolásba helyezte, hanem abba a törekvésbe, hogy az új hazában talált műalkotásokat tul-szárnyalja. És valóban, műveik nagyon elütnek a Delhi későbbi mohamedán építészetétől. Friss erőről, szárnyaló képzetről és fiatalos akaratról tanuskodnak.

Milyen más az első hódítókat követő második és harmadik muzulmán dinasztia műve. A Khildzi-dinasztia (1300 körül) csak Sziri új városfalában emelt emléket uralmának s ez is a mongol inváziótól való rettegésről beszél. A Tughlak-dinasztia már védettebb helyre tette fel Delhi harmadik városát, Tughlakabad-ot. A dacos, előretörő szellem itt már hiába keresnők: komor, sulyos, ostromokra számító, lejtősfalu építmények hirdetik a harmadik uralkodóház örökös félelmét. Még a siremlékek is olyanok, mintha védelemre szánt erődök volnának. De azért a Régi Delhi még nem vált lakatlan rommá s a rövid ideig erőrekapott Tughlak-dinasztia újabb, nagyobb területű fallal vette körüli Régi Delhit és Szirit, csak hogy ez a negyedik város nevével (Dzsehánpanna azaz „A világ menedéke”) is azt bizonyítja, hogy az építkezések immár csak védelemre és nem messzektinktől hódításra rendezkedtek be. Hanem a biztonságérzetük mégis nagyobb lehetett, mint az első Tughlakoké volt. Épületeikben több a szárnyaló fantázia, mint

Tughlakabad komor, rideg és sötét köveiben, amelyeket ma még sivarabbá tesz a sűrű dzsanggal bozótja, ahonnan éjjelente leopárdok ordítása és sakálók vonítása hirdeti a hatalmak mulandóságát....

A következő (ötödik) város meglehetősen távol áll az előzőktől, Firoz Sah műve, neve Firozabad. Benne a sok vialart látott Tughlak-ház virult rövid érvégő fellendülésre. A romok önbizalomról és újraéledt erőről beszélnek. — Firoz Sah fegyvere legyűrte az ellenálló rádzsput fejedelmeket és diadala jeléül hihetetlen erőfeszítéssel s óriási embertömegek munkájával nagy messzeségből szállította és telállította Asóka buddhista király (Kr. e. 3 szd.) hirtoroszlopainak egyikét, amely ma is hirdeti felirataival azt a humánus bölcsességet, amelyért H. G. Wells Asóka „a világ legnagyobb és legnemesebb uralkodójának” nevezte.

De nemsokára véget is ért a Tughlakok dicsősége. A következő Szejid-dinasztia nem emelt új városokat. Csúpan siremlékek maradtak utánuk. Új, félelmetes ellenség tört előre, amely ismét a középkásiai puszták s a turáni fajták legyőzhetetlen szellemét hozta India földjére. Csengiz Khán és Timur Lenk mongol-törökökjeinek utódai vették birtokukba Delhit és vele India nagy részének uralmát. A mogul azaz angol-dinasztia megalapozta hosszú uralmát. Humájun nagymogul felépítette Delhi hatodik városát, amely ma Purána Kilának, azaz „régierőd”-nek neveznek. Ennek a területnek volt azelőtt Indrapát a neve, itt állt a hagyomány szerint a Pándavák ősi fővárosa. A Purána Kila már fejlődő hatalom büszke erejét hirdeti és Múemlékeire az arab-perzsa géniusz nyomta bélyegét.

A CSIKÓK BRASSÓBAN!!!

Julius 17-én, pénteken este **SACAMON** CSIKÓI lépnek fel a brassói **ASTRA**-ban.

500 lej

Ahol ez az ötszáz lej sincs meg...

Csikszereda, július 15

A CFR-től kidobott magyar vasutasok jogainak érvényesítése ügyében megindult a hivatalos eljárás. A Magyar Párt tagozatainak jogügyi osztályához egymásután érkeznek az érdekeltek beadványai, amelyek arra érik a pártot, hogy sérelmeik orvoslását vegye kezébe.

A Magyar Párt természetesen mielőtt azonnal a segítségére siet a CFR elüldözöttjeinek. Egyedül a csikszeredai tagozat több mint száz magyar vasutas panasz-beadványát továbbította eddig a Táblához. Az ilyképpen benyújtandó periratot természetesen megfelelő bélyegekkel kell ellátni, ami ötszáz lejt tesz ki.

— ennyin mulik, hogy a kisemmizett magyar vasutasok perelni tudják nyugdíjukat

Enélkül a Tábla nem iktatja az iratot és a per a CFR ellen nem indulhat meg. A Jonescu tábornok egyetlen tollvonással tönkretett ezer és ezer egzisztencia igazi nyomorúsága ekörül a bélyegilleték körül bontakozik ki legjobban. A szerencsétlen embereknek a legsúlyosabb problémát képezi, hogy ezt az ötszáz lejt is előteremtésük

és sokat fenyeget az a veszély, hogy ennek a minimális összegnek a hiánya miatt még csak visszaperelni sem tudják évtizedeken keresztül befizetett nyugdíjilletményeiket.

Ötszáz lej: a szimbóluma ma az utcára tett magyar vasutasok nyomorúságának.

500 lej...

8000 munkanélkülit

akar joglalkoztatni Biharban egy regáli gazdaság földbirtokos konzorciuma

Új terv egy villanycentráléről

Nagyvárad, július hó 15. Nagyvárad város már évekkel ezelőtt megvásárolt egy tervet, melyet kiváló mérnökök készítettek abból a célból, hogy a város villamosítsa a Bisztra partokat. A hegyi, erős sodru Bisztrán olyan villanycentrálét lehetne létesíteni, mely négy-öt megvét könnyű szerrel látna el villamos árammal.

A félmillió lejért megvásárolt terv azóta a város fiókjába fekszik, ha ugyan el nem kallódott. Meglepetésként hat tehát az a nyilatkozat, amelyet Ghica György bihari prefektus tett, aki tegnap jött haza Bukarestből.

— Bukarestben — mondotta a prefektus — váratlanul egy olyan nagyszabású tervet találtam Manoilescu íróasztalán, amely

alkalmas volna arra, hogy egyszeriben megszüntesse egész Bihar megyében a munkanélküliséget.

Manoilescuhoz Nicolai Gatoschi közismert bukaresti nagybirtokos multi-

millomos beadványt intézett, amelyre a legsürgősebben választ kér. Arról van szó, hogy Gatoschinak sikerült egy olyan konzorciumot összehoznia, amely hajlandó felépíteni a Bisztra partak segítségével a dernai villanycentrálét és az építkezés 8000 munkanélkülinek adna kenyeret.

A villanycentrálé a mainál olcsóbb villannyal látna el egész Bihar megyét, Nagyváradot és kiterjeszkedne a szomszéd megyékre is. Elkészülése után is 2000 embernek adna a vállalat kenyeret.

Galoschi, mondotta Ghica prefektus, sürgős választ kér a kormánytól, mert az építkezéshez azonnal hozzászerezne fogni.

A hatalmas vállalkozás közelebbi részleteit nem ismerjük, bővebb információt Ghica prefektus nem kapott.

De maga az a tény, hogy elbujva még található egy kis munkakedv és alkotni vágyás, mindenesetre boldogító jelenség ebben a nagy pusztulásban.

Festőművész címmel, örgrófi jelleggel

Örgróf Pallavicininé elgázolja az aradi festőművészek egzisztenciáit

Különös hendikep-verseny a nyomorgó aradi képzőművészek és a milliomos örgrófnő között

Arad, július 15.

Furcsa hendikep verseny folyik az utóbbi időkben Arad festőművészei és Pallavicini örgrófnő, a város legujabb „festőművésze” között.

Történt ugyanis, hogy amikor a város képzőművészei a legsúlyosabb nyomorgásokkal küzdöttek, megjelent Arad egén egy új, dilettáns csillag, az örgrófnő, és latbavetve minden befolyását, megkezdte Aradon művészi pályafutását.

A grófi, sőt örgrófi művésznő először is tárlatot rendezett.

Az aradi sajtó, amely csak nagy nehezen engedélyez egy-egy kommunikációt, ha egyszerű festőművészről van szó, a kegyelmes asszony esetében versenyt futott, hogy melyik helyi orgánus rendezze meg a dilettáns kiállítást. A kiállítás nem volt örgrófi, mint a művésznő címe. A kiállítás határozottan rossz volt. Nagyon rossz.

A grófnő — és ez szakértői vélemény, — nem tud rajzolni, színei nincsenek, nos egyszerűen: a kiállítás nagyon gyöngye volt. De mit tesz ez? A grófnő összekötéseit kitűnőnek: 12 képe kelt el a „művésznőnek”, ami mégis gondolkodásra késztet valami akkor, amikor

az aradi festők kollektív kiállításán egyetlen egy kép sem kelt el, úgy, hogy nevetséges áron, a város volt kénytelen néhány „intervenció” vásárlást eszközölni.

Most már azután elindult az örgrófnő a dicsőség útjain s áttért az arcképfestésre is. Aradon már hosszú ideje szinte teljesen stagnál az arcképfestészet, elanyira, hogy Arad egyik legrégibb s egyben Erdély egyik legjobb arcképfestőjének éppen jubileumán foglalták le az egész lakásberendezését, — amit el is árvereztek. Viszont egy örgrófi cím előtt ez nem akadály. Az összeköttetések csodákat művelnek. Az örgrófnő egymás után fest-

tette le Barabás Bélát, a magyarpárt aradi elnökét, Comsa Gergely görögkeleti püspököt és a város jónéhány előkelőségét. Festett családi arcképeket, vallási és felekezeti különbség nélkül, mint a hogy vallási és felekezeti különbség nélkül vannak bajban az aradi művészek.

Es itt meg kell álljunk az örgrófi címer előtt. Mert ha még olyan tehetséges is lenne Pallavicini örgrófnő, mint amilyen dilettáns, még akkor is unesztétikus lenne ez a csunya hendikep verseny. — Mert nehogy azt higgyük, hogy az excellenciás művésznő ingyen dolgozik. — Dehogy, jól megfizetett „művészetét”.

Jóllehet tehénészete jövedelméből jól tarthatná Arad valamennyi nyomorral küzdő kollégáját, jóllehet egyáltalán nem szoruló rá: a méltóságos asszony méltóságosan hasznosítja dilettánsizmusát.

Neki nem tetszik a mecenási szerep, ő nem követi Hatvany Lajos tempóit. Ő inkább kiveszi mások szájából a kenyeret. A napokban az egyik aradi kirakatban egy nagyon-nagyon tehetséges, beteg fiatal művész arcképeit láttam. „375 lejért az itt látható nagyságban” — így szólott a felirat. És kétszeresen belémvágott a fájás. Egyrészt az 375 lej miatt. Másrészt a giccek miatt, amelyeket a nyomor vászonra juttat ezzel a tehetséges művészemberrel.

A hátam mögött fogat fordult az utcába. Gyönyörű, grófi — sőt örgrófi — hűtő: gummikerekkel, elegáns huzatokkal... és két gyönyörű fehér varipával.

Az örgrófnő fogata volt. Lehet, hogy most megy az újabb arcképfestésért. Lehet, hogy éppen festeni megy. Így, innen nézve elég jól festett.

...lehet, hogy éppen most gázolja el az aradi nyomorgó festőművészek egzisztenciáit!

(b. k.)

Ön jön, lát és vesz,

mert Ön is igen jól tudja azt, hogy sohasem volt kedvezőbb alkalom ruhaszükséglete beszerzésére, mint épen most.

Julius 16-án, csütörtökön

délelőtt 10 órakor kezdődik Kapu-utca 50. szám a. üzletünkben a szezonvégi

nyári vásár,

amikor példátlanul olcsó árban bocsátjuk eladásra hatalmas választéku raktárunk minden: női-, férfi- és gyermek-cikkét.

F I B R A

Csak 10 napig tart!

Mégis nyilvánosságra hozzák a váltóovatolásokat, az örökségeket, a bekebelezéseket és más jogi ügyleteket

Ősszel jön a törvény, amely a portarelek hatáskörét megszorítja. Fizetésemelést kapnak, vagy mentesülnek az áldozati adók alól az igazságügyi tisztviselők

Kolozsvár, július 15.

Decusara Eugen, az igazságügyminisztérium statisztikai osztályának igazgatója tegnap délután Kolozsvárra érkezett és konferenciára hívta össze a bíróságok vezetőit, hogy megbeszélje velük az ország bírósági statisztikájának egységes módszerek szerinti való bevezetését. A szóbanforgó adatok a váltóovatolásokról, telekkönyvi bekebelezésekre, végrendeleti hagyatékokra, ajándékozásokra és más jogi természetű ügyletekre vonatkoznak, amelyek Erdélyben hivatalos titkot képeznek. Hiszen ismeretes, hogy milyen harci riadót fújtak az összes jogász és gazdasági érdekképviseletek, amikor a Mironescu-kormány Erdélyben is be akarta vezetni azt a regáli rendszert, hogy a váltóovatolásokat a közjegyzők hozzák nyilvánosságra. Most is erről van szó és

Decusara igazgató sorra járja az erdélyi városokat, és külön-külön igyekszik meggyőzni az egyes törvényszékeket arról, hogy Romániának fontos érdekei fűződnek ahhoz, hogy a nemzetközi statisztikában maga is komplett adatokkal szerepeljen.

Brassóban, amely Decusara igazgató első állomása volt, erős ellenállásra talált ez a legujabb egységesítési terv. A bíróság hivatkozott arra, hogy amíg a régi törvény van érvényben, szó sem lehet arról, hogy Erdélyben is publikálják a magánfelek vagyoni helyzetében beállott változásokra vonatkozó adatokat. Kolozsváron eredménnyel járt Decusara igazgató, akinek sikerült megállapodnia olyan megoldásban, amely a törvényes titoktartás megsértése nélkül mégis lehetővé teszi, hogy az Erdélyre vonatkozó adatok többé ne hiányozzanak Románia bírósági statisztikájából. Ezzel kapcsolatban Decusara igazgató bejelentette kü-

lönben, hogy a kormány ősszel törvényt akar hozni, amely megszorítja a portarelek hatáskörét és úgy fog intézkedni, hogy mindazokat a jogi ügyleteket, amelyek eddig bizalmas jellegűek voltak, tehát

a váltóovatolásokat, örökségeket, bekebelezéseket stb. a törvényszékek mellett (a hírhedt egységesítési javaslat alapján) létesítendő közjegyzői hivataloknál kell majd bejelenteni,

amely azokat bármikor nyilvánosságra hozhatja.

Még egy érdekes bejelentéssel kedveskedett Decusara igazgató az előzőeken megoldás ellenében az értekezletnek. Ez a bejelentés, amely a bírói kar fizetésére vonatkozik, annál inkább érdekelte az értekezlet résztvevőit, mert

a kolozsvári bírói kar éppen a napokban fordult a kormányhoz beadvánnyal, amelyben azt kérte, hogy az igazságügyi fórumok alkalmazottainak fizetését oldják fel az áldozati adó alól.

Decusara az érdeklődésre közzölte az értekezlet tagjaival, hogy a kormány az ősi parlamenti ülészak elé törvényjavaslatot fog terjeszteni az igazságügyi alkalmazottak fizetésjavításáról. — Lehet, hogy a jelenlegi fizetéseket emelik fel, vagy pedig az áldozati adó alóli mentességgel fogják a bírói személyzet tényleges fizetését megjavítani. Eredetileg

a kormány már ebben a parlamenti periódusban akart egy olyan törvényjavaslatot megszavaztatni, amely különböző új illetékek bevezetésével fedezné a fizetésemeléssel járó többletkiadásokat,

de Argetoianu pénzügyminiszter ellonczése miatt ezt a megoldást elvetették.

Decusara igazgató Kolozsvárról már tovább is utazott Nagyváradra, Arad és Temesvár felé.

A dijnoki pályázattól – nagy lendületben a bankkormányzói székig

MANOILESCU: egy csodálatos karrier története

Bukarest, július 15.

Egy nyurga, rosszul öltözött, ádamesutkás fiatalember jelentkezett a kereskedelmi minisztérium személyzeti osztályán. — Valami gyenge javadalmazású dijnoki állásra nyújtotta be pályázatát. Ez még a háború előtt történt. Két vagy három évvel a nagy világégés kitörése előtt. Nem volt sok reménye arra, hogy a megpályázott állást elnyerhesse. Kispolgári családból származott: *Manoilescu-nak hióták és ez a név itt a regátban úgy hangzik, mint odaát nálunk a Kovács, vagy Molnár.* A jó családi összeköttetések pedig már akkor is elengedhetetlen feltételei voltak egy megalapozott karriernek. Aztán volt még egy baj. A fiatal Manoilescu csupán a bukaresti egyetemen szerezte meg a diplomáját. A családnak bizony nem tellett arra, hogy a párisi, vagy berlini egyetemre küldhesse a familia reményteljes ifju sarját. Ez szintén rossz ajánló levél volt egy minisztériumi tisztviselő elinduló pályafutása előtt.

A SEGÉDFOGALMAZÓ-HELYETTES

Egyik fiatalkori barátja felelevenítette nemrégiben azt a beszélgetést, ami annak idején a fiatal Manoilescu és közöttük lefolyt: — Hát nem volna okosabb, ha egy magán-cégnél helyezkednél el? Sokkal többre viheted egy gyárban... mint fiatal, kezdő mérnök. Ott nem kell protekció, mint a minisztériumban. Nagyon sok nadrágot fogsz elköpötni ott, amíg a számláért eljutsz odáig...

Manoilescu nevetve válaszolt:

— Én a minisztériumban csak négy évig akarok maradni, amíg megtanulom azt a négy nyelvet, amelyre szükségem lesz: *németül, angolul, franciául és olaszul.* És a minisztériumnál nincs alkalmasabb hely nyelvmegtanulására. Kevés a munka, naponta csak pár órára kell bemenni a hivatalba.

A főnökei nem voltak meglegedve a rosszul öltözött, fiatal hivatalnokkal. A hivatalos lap régi számaiban cipelte állandóan magával, a munkaidő alatt a régi parlamenti beszédek olvasgatta. Történelmi könyvekkel dugta tele a zsebeit. Alkotmánytani szakmunkákat olvasott. Állami költségvetési tanulmányok feküdtek az íróasztalán. Aztán kiderült a fiatal segédfogalmazó-helyettes, hogy esténként tánciskolába jár, nyelveket tanul, vívőleckéket vesz és a tisztviselők gyűlésein minden alkalmat megragad, hogy nagy szónoklatokat vágjon ki.

Mire készült ez az ember?

Alkotmánytan és tánciskola. Államszámvetés és vívőleckék.

A fiatal segédfogalmazó akkoriban még a legbizalmasabb barátainak sem árulta el, hogy titokban mire készült és milyen messzi célt tűzött ki maga elé. Talán kinevezték volna. Talán visszariasztották volna. Hiszen csak huszonnégy éves volt és Manoilescunak hívták. Csak odahaza, a petróleumlámpával világított szegényes kis szobáskájában, amikor egyedül érezte magát, akkor sóhajtott fel:

— És mégis... tíz év alatt miniszter leszek.

De Manoilescu tévedett.

Nem tíz év, hanem pontosan számítva, kilenc év és hat hónap alatt lett államtitkárra abban a minisztériumban, ahová annak idején minden remény nélkül, mint helyettes segédfogalmazó sikerült felvétetni magát.

UTBAN A SIKER FELÉ

Azt a bizonyos négy esztendő, amit a négy nyelv megtanulására szánt, a háború miatt, két évvel meg kellett toldania. Aztán körülnézett a politikai csoportok között. A háború után vagyunk. Averscu tábornok, a marasesti győző, lenyűgöző népszerűsége le-

győz minden pártot. Egyik napról a másikra tizezrek iratkoznak be a friss-süteményi Néppártba. *Manoilescu is kiváltja a rózsaszínű tagsági igazolványát.* Négy hétig forgolódik Averscu körül, amikor a tábornok érdeklődni kezd a jómegjelenésű, többnyelvű beszélő fiatal politikus iránt. Az egyik négyülvésen *hívatlanul felugrik a szőszekre és egy órási beszédet vág ki.* Pillanatig sem untatja a közönséget. A tábornok növekvő csodálattal

hallgatja. Hiszen ez a fiatalember a háború utáni idők legragyogóbb politikai tehetsége. Négy hét után Averscu kormányon van és egészen természetes, hogy a „fiatal tehetség” is szerephez jut. Még tul fiatal ahhoz, hogy ez a szerep tulzatosan jelentőségteljes legyen. De már „ott ül a husosfazék mellett.” A nagy bukaresti kiállítás rendezésére kap megbízást és most minden attól függ, hogy a tábornok meddig marad kormányon...

Miniszter: 34 év!

De a tábornoknak mennie kellett. S teljes hat esztendő telt el, amíg újra kormányra kerülhetett. Ez a hat esztendő volt a fiatal politikus életének legnehezebb időszaka. Ott-hon ült és szemrehányásokat tett magának. Talán mégsem jól választotta meg az ugródeszkát. Félrevezette magát a tábornok lenyűgöző népszerűségétől. Azt hitte, hogy a tábornok egyszerűen elsőpri, felgöngyölíti a liberális párt frontját. És most tessék... mulnak az évek és a tábornok is éppen úgy vár, mint a többiek. Az egész averszkánus vezérkar. Mert — már ott ül a tábornok gárdájának első sorában.

Aztán van idő, amikor arra gondol, hogy talán még most is át lehetne ugrani a liberálisokhoz. Hiába, ott, abban a pártban őrzik a hatalom éltető fluidiumát. Már ismerik a nevét odaát is. Egyizben megjelenik a lakásán Bratianu Jonel embere és ajánlatot tesz neki. Formális meghívást, hogy lépjen be a liberális pártba. Bratianu Jonel nagy-szerű szimattal kihorgászta a tömegből a tehetséges fiatalembereket. Manoilescuról már mindenki tudta, hogy ragyogó politikai tehetség.

Visszaütötte a liberálisok meghívását. Nem... nem... ott nagyon sokan vannak... ott, abban a pártban, rendszerint csak negyven éves korában lehet az ember államtitkár,

ötven alul csak a Bratianu-dinasztia tagjai lehetnek miniszterek. Már csak alig egy-két év volt hátra a tíz éves terminusból. Harmáncéves korában odaát a liberális pártban sohasem lesz miniszter belőle.

Egy újabb dátum: 1926.

Forró napok következnek. A nemzeti párt fuzionál a parasztpárttal. Szent Isten, mi lesz, ha ez az új, szűzmultu, eggyéforrott párt ül le a hatalom husosfazeka mellé? Egy pillanatig végigfut az agyán, hogy talán most, a fuzió utáni lázas, örömteli hangulatban, talán odalehetne furakodni közéjük? Nem. Ez már nem segíthetne rajta. Ott újra kellene kezdeni mindent. Idegtépő feszültségben éli át a kormányválság napjait.

Két hét alatt öt kilót fogy.

A barátai ijedten kérdezik, hogy mi baja van?...

És amikor egy napsugaras nyári nap délelőttjén az újságárusító-rikkancsok éktelen sívalkodással végigrohannak a Calea Victorián, az Averscu kormány kinevezését hirdető rendkívüli külön kiadásokkal, az államtitkárok sorában ott szerepelt Manoilescu Mihály neve is.

Kibőjtölte az Averscu kormányt.

A legfiatalabb tagja volt a kormánynak.

Még nem volt harmincnégy éves.

Manoilescu megöli — saját kormányát

Lázás munkába kezd. Az Averscu kormány összes tagjai között talán ez a fiatal államtitkár volt az, aki a néppárti kormány rövid, nem egészen két éves uralma alatt a legtöbbet alkotott. Csupa maradandó, örök-érvényű törvénytervezeteken dolgozott. Az állami tisztviselők fizetésének harmonizálásán töri a fejét. Hogy a majdnem félmilliónyi állami tisztviselői kar ezentul szabályos ranglista szerint avansáljon, hogy a tisztviselők ezentul aranylejtben kapják a fizetésüket.

Egyik napról a másikra félmilliónyi szeméyes párthívet szerzett magának az élelmes államtitkár.

Azonnal hozzá kezd a nyugdíjasok helyzetének tanulmányozásához. Egységesíteni akarja a nyugdíjírásokat. A gyöngébbek kedvéért: *nyugdíjas is van az országban, több, mint egy félmillió.*

Csak most derül ki, hogy milyen jó ötlet volt részéről az a négy esztendő, ott a minisztériumban. Perfektül beszél olaszul. Ot küldik ki Mussolinihez, a kétszázmillió lírás olasz kölcsön megkötésére.

Hazajön Rómából és — megbuktatja Averscut.

Tervszerűen tette, vagy pedig fiatalos láztól elragadtatva, véletlenül okozta a kormány bukását? Ma már nehezen lehetne megállapítani. De az kétségtelen, hogy Averscu tábornok hirtelen és senki által nem várt bukásának Manoilescu egyik parlamenti beszéde volt a közvetlen előidézője.

A fiatal államtitkár ott állt a szőszéken és táblás ház mellett számolt be olaszországi útja sikeréről. Ragyogó szónok. Magával ragadta a közönséget. Bratianu ott ült a baloldali padosorban és idegesen igazgatta a szemüvegét. Mit merészel ez a fiatalember? A parlament nyílt ülésén támadja a liberális pártot. És úgy támadja, olyan élesen, olyan maró, vitriolos gunnyal, ahogyan idáig még senki nem mert beszélni a román politikai élet mament-pártjáról.

Minden szem Bratianut nézte, amint felállt és kisietett az ülésteremből. De a többségi

képviselők ajkán elhalt a mosoly, amikor láták, hogy Averscu marsall is feláll és aggodó arccal ugyancsak elhagyja a kamara ülés-termet.

S kint a folyosón elhangzik az alábbi történelmi jelentőségű párbeszéd:

Bratianu: Az ön engedélyével mondtam el mindezeket az államtitkár ur?

Averscu: Nem. Engem is meglepett az az eles hang, ahogyan az önök pártját kritizálta az államtitkár... figyelmeztetni fogom, hogy a jövőben ez ne történhessék meg!

Bratianu: Ez nekem nem elégtétel! Menjen vissza az ülésterembe és intézkedjen, hogy az államtitkár ur ne folytathassa a beszédét...

Averscu: Ezt nem tehetem meg... botrány volna...

Bratianu sarkon fordult. Elment. Manoilescu még teljes másfélórán át beszélt és mintha csak megérzte volna, hogy mi történik oda-kint a folyosón, még élesebben, még maróbb gunnyal ütötte, ostromozta, dögönyözte a félelmes liberális pártot.

Három hét múlva Averscu kormánya megbukott.

A liberálisok egyszerűen kihúzták a gyékényt a kormány alól. Vagy, ahogy a regátban mondják: *leesett az a bizonyos téglá*.

★

Ezek után igazán nem lehet azon csodálkozni, hogy az Averscu kormány bukásakor, amikor egészen reménytelen volt, hogy a tábornok pártja a közeljövőben kormányra kerülhessen, — éppen Manoilescu volt az, aki az első között ugrott ki a néppárt kötelékeiből.

Már alaposan kiismerte magát a politikai élet utvesztőiben. Tudta, hogy a nemzeti parasztpárt, mely a közel tíz éves ellenzéki idő alatt felszívott magába minden népszerűséget, — nagyon rövidesen odakerül a hatalom bográcsához. Manoilescu máról-holnapra a nemzeti parasztpárt lelkes tagja lesz.

★

De előzőleg még történik valami...

Manoilescu tisztában van azzal, hogy ebben az új pártban, ahová most beiratkozott,

rengeteg a miniszter-aspiráns. Négy garnitúrát is ki lehetne belőlük állítani. Vajjon ő, a fiatalon jött, idegen pártbeli politikus, szőhöz juthat-e ebben a pártban?

Ilyen helyzetben érdemes mindent feltenni egy lapra.

A játékos, aki vakbankot játszik.

Párisba utazik. A határon lefogják. Megindul az ismert Manoilescu-pör. S amikor a hadbírósgal felmenti, már egész nyíltan a Károly-mozgalom élére áll. Nem fél a szigurancától, a liberális ügynőkök rajától, akik minden lépését figyelik. Hazárdírozott. Börtönbe kerülhetett volna...

És miniszter lesz.

Három kormány váltogatta fel egymást és mind a három kormányban miniszteri tárcát viselt. A második kormányt ő bukatta meg, hogy a harmadik kormány megalakulhasson. Most a Nemzeti Bank élére került.

Sokan azt mondják, bukott.

Persze, bukott. Felfelé!

Farkas Aladár

A titkos katonai szerződések nyilvánosságra hozatalát követelték a prágai szenátusban

Prága, július 15.

Szenzációs határozati javaslatot terjesztettek be a szenátus mai ülésén Dvorák és Nedvet szenátorok. A javaslatban követelték a kormánytól, hogy haladéktalanul közölje a Franciaországgal, Jugoszláviával, Romániával és Lengyelországgal megkötött titkos katonai szerződés szövegét, egyben pedig hogy ezeket a szerződéseket a csehszlovák állam bontsa fel.

A határozati javaslat indokolása kifejti, hogy az állam súlyos katonai terheket és kötelezettségeket ró az állampolgároknak, *illene tehát, hogy ezekről a szerződésekről informálják is a lakosságot.*

Végül rámutat a javaslat arra, hogy Csehszlovákia, amikor még a Monarchiahoz tartozott, állandóan hevesen agitált a titkos diplomácia ellen — és mégis most változatlanul kitart a hasonló módszerek mellett.

Nem érdemes

se

OTTHON

se

nyaralóhelyen

unatkozni, a mikor olcsón kaphat kellemesen szórakoztató könyveket:

Magyar könyvújdonosságok.

Szittnyai Zoltán: Aranykarika	54
Juilen Green: Adrienne	54
Sinclair Lewis: Wrenn urunk	54
Gelléri A. Endre: A nagy mosóda	99
Knut Hamsun: A világ vándora, 2 kötet	190
Babits Mihály: Oedipus király	170
Bernard Shaw: A szénásszekér	129
Wilhelm Michael: A Hohenzollern sáncot tartani kell	119
Thury Lajos: A veszedelmes szerelem	154
Harsányi Zsolt: Életre-halálra	165
Jarnó József: Magyar miniatűrök	81
Remarque: És azután	200
Maurice Leblanc: A kastély titka	65

Póztai rendeléseket azonnal elintézzük

Brassói Lapok Könyvosztálya

CEGÜNK FENNALLASANAK

25 éves jubileuma

ALKALMAVAL, VEVOINKNEK EBBEN AZ ÉVBEN AZ EDDIGINÉL IS NAGYOBB KEDVEZ-MÉNYEKET NYUJTJUK!

SZÉKELY és RÉTI ERDELYRÉSZI BUTORGYAR RT.

Marosvásárhely
Fiókok: BUKAREST
BRASSO
NAGYSZEBEN

Kedvező fizetési feltételek!
Garantált minőség!
Szenzációs árak!

ASTRA (APOLLÓ) MOZGÓ

BRASSÓ, Telefon: 564.

Szerdán, csütörtökön, pénteken fut még
A nagyvárosi fények
című hangosfilm

Írta:
Rendezte:
Főszereplő: **Charlie Chaplin**

Következő műsor

Az erénycsösz

(AZ IGAZMONDÓ JAKOB)
németül beszélő, éneklő, hangos szalon vigi-ték **FELIX BRÉSSART**-tal.

Közgazdaság

Csődöt mondott az ábéce

A nemzeti parasztpárt a parasztdósságok törlesztés programjába vette. Ötletnek nem rossz és a nemzeti parasztpárt részéről mindenesetre taktikus. A párt népszerűsége nagyon megerősített, ezt a népszerűséget életre kell injektálni és mivel lehetne jobban, mint adósságtörlesztéssel? Hoover is hasonló ötlettel kényeztetette le ezt a szegény megtapasztalt Európát és, ha Hoover ennek folytán Európát legnépszerűbb embere, miért ne lehetne az ötlet jóvoltából a nemzeti parasztpárt is az ország legnépszerűbb pártja.

A nemzetnek mindenesetre tetszik az ötlet, a parasztnak ugyancsak. Mindenkinek tetszik. Éljen a nemzeti parasztpárt, amely e megpáltó ideát hozza!

Ez egyoldalú lelkesedéssel szemben azonban más véleményen vannak azok, akiknek az adósságokat el kellene engedni. Másrészt pedig az, akinek bőrére az adósságot törlik. A dogmatikusok úgy tartják, hogy az, amit a parasztpárt proponál: nevelés és abszurd. Adósságot törölni lehet, de kivételzetlen törölni lehetetlen. Ez a protekcionizmus azt jelentené, hogy máról holnapra egy szolvens és mobil birtokosostály teremődnék ugyanakkor, amikor a városi népesség továbbra is adósságainak tengerében fuldokol. És még tovább: egy ilyen adósság-elengedési akció nem csak azt jelenti, hogy akinek az adósságát elengedik, az boldog, hanem azt is, hogy akinek elengedik, a második szemrebben nyomán rájön arra, hogy kismérettű és tönkretett nyomorult. Az adós és hitelező éppen úgy összekeverített vegyület, mint francia és német vagy angol és amerikai. Nincs különállás és nincs légüres kísérleti tér. Az elengedett parasztdósságnak ellenlábas az a megtakarított betét, amelyből a parasztot pénzzel elláttuk és honnan és hogyan engedik el az adósságot az egyik oldalán, ha a másik oldalán a bankok utján kölcsönt nyújtott betétes a pénzügyre bizott pénzt visszaköveteli?

Az ilyen szanalási akciónak kétoldali ajándékozási szerződésnek kell lenni. Jó, engedje el a kihelyezett tőkét a tőkés, de engedje el a hitelezőnek is a maga adósságát. A szép nagy folyószámla könyveknek nem csak a tartozik oldalát kell törölni, hanem a követel oldalát is. Mondjuk ki, hogy én, hitelező, nem követlek senkitől semmit és mondjuk ki, mi, adósok, hogy nem tartozunk senkinek semmivel. Így valahogyan mehetne és, ha így menne, akkor erről az egészen fejtegetésre állított világról nyugodt lélekkel és érett megfontolás után megállapíthatjuk, hogy megbolondult.

Ha jobban a dolgok mélyére nézünk, le kell szögeznünk, hogy ez elmélettel szemben mégis annak van igaza, aki azt állítja, hogy az adósságokat el lehet engedni anélkül, hogy a világ gazdasági rendjének egyensúlya felboruljon. Már évek óta egyéb sem történik, minthogy folyton elengedjük az adósságokat. Elengedjük a kényszeresegységbe menekült kereskedő adósságát és a csődbe jutott iparvállalat tartozásait, elengedjük a tönkretett bankoknál elhelyezett pénzeinket és elengedjük azokat az összegeket, amelyeket a kis polgári élet szabó-, fűszer- és szeszler-számla címén igénybevesz. De nagyobb méretekben is így megy tovább: elengedjük a hadikölcsönöknél fennálló követeléseinket és nem fizetjük a háborús adósságokat és törölnek az elesetteknél és megrokkantaknál odavesztett milliókat és most legújabbán elengedte Amerika az ántántinak, amivel tartozott és az ántánt a németeknek, amit fizetniük kellett volna. A gazdasági ábéce ellenére, amely úgy hánlítja, hogy ha a hitelezőnek követeléseit odaveszték ugyan, de a hitelező azért él és virul, sőt dagad és terebélyesedik.

Nem lehet komoly és megértő magyarázatot adni annak, ami itt történik, csak szabályba lehet foglalni az eredményeket. A kihelyezés sorsa, — talán így kell ezt az új gazdasági normát definiálni, — nem attól függ, hogy romlatlan marad-e a fedezet, vagy fizetőképesség az adós, hanem a kihelyezés sorsát kizárólag az determinálja: akar-e fizetni az adós, vagy nem? Mivel pedig az adós ma csak a legtrikább esetben akar fizetni és azért csak a legtrikább esetben, mert nem tud, a hitelezőnek szabad választása marad: elengedi-e követelését, vagy nem kapja meg a pénzt. És ugyanígy, az adósnak is kettős a kiútja: vagy nem fizet, vagy megvárja, míg nem kell fizetnie.

Ez a groteszk definíció csak az első pillanatra groteszk, mert, ha jobban a kalap alá nézünk, komolysága és realitása lemerül. A parasztdósságokat nem szabad és nem lehet elengedni, mert, ha az itt elfekvő milliárdokhoz való jogot törlik, felborul a nemzeti

gazdálkodás egyensúlya, de ezzel a világos és vitathatatlán alapigazsággal szemben áll a reális helyzet, amely szerint a parasztdósságokat nem lehet behajni. A tiz hold föld, amelyre fizsz, huszezer lejt hiteleztek, ma nem ér tízszer öleztet sem, tehát, aki a jog és törvény hatalmával itt pénzt likvidálna, elvesztené azt a számmennyiséget, amelyet eddig aktívában kezelt. Követelése nem éri meg követelése számszerű összegének huszonöt százalékát sem, de mégis többet ér a követelés fedezetének feljavulásába vetett reménység, mint az a tiz hold föld, amelyre nem mehet el a bank vezérigazgatója sem gazdálkodni, sem trágyát hordani, sem tehenet fejni. Azért a mérleg diszítő-jelzőért, amely olyan szépen hangzik, mikor azt mondja, hogy „jelzőlogilag biztosított kihelyezések” és azért a reménységért, amely hisz abban,

A regáli piacon váratlanul nagy konjunktura van vascikkokban, Erdélyben teljes a pangás

Brassó, július 15.
Különös jelenség tartja izgalomban az ország vaspiaját. Mig az erdélyi és bánáti piacon teljesen sivár a helyzet és pang az egész üzem, addig a regáli nagy lendülettel beállott a konjunktura. A regáli üzem súlypontja a lemezen van s már évek óta nem tapasztalt kereslet mutatkozik, különösen horgonyzott lemezáruban. Az üzem fellendülése következtében a Titán—Nadrág—Káláni Vasművek lemezosztálya, amely az egyetlen egész Romániában, teljesen foglalkoztatva van. — Szakkörökben teljesen tájékoztatlanok ennek a különös jelenségnek a magyarázata tekintetében, amely jelenség egészen kirívóan mutatja meg az eddigi kormányok legnagyobb politikai hibáját, a Romániához tartozó területek gazdasági egységének elfelejtett meg-

teremtését.
Másik érdekes eseménye a vaspiaznak, hogy a kartellen kívülálló brailai Dávid Goldenberg-gyár kijött új cikkeivel. A konkurens cég, amelyet a kartell legkiméletlenebb fellépése sem tudott térdrekenyszeríteni, laposvasat is hozott forgalomba. Ezzel a konkurenciával az egységes frontot alkotó Resica, Titán—Nadrág—Káláni és a Sodronyipar komolyan számolnak és az árait rövidesen mérsékelni fogják. Tekintettel arra, hogy a Goldenberg-gyár még csak a napokban kezdte meg új cikkeinek eladását, az árai tekintetében a helyzet még nem tisztázódott. Anyagi bizonyos, hogy a többi vasipari vállalat legalább olyan mértékben fog lemmeni a saját gyártmányainak az árával, hogy felvehesse a versenyt a Goldenberg-gyárral.

Valahol ott tartunk, hogy a szót még nem mondottuk ugyan ki, a boldogító igent még tartogatjuk és nem akarjuk észrevenni, hogy az adósságokat már régen elengedte helyettünk az a gazdasági rendszer, amely a megélhetés és a rentabilitás számvetéseit kerékbetörte.

Valahogyan úgy vagyunk ezzel a kérdéssel, mint a bős atya, akinek leányzóját ugyan már megszöktette a csinos fiatalember, akinek gyermekével valahol már házasságot is kötött a csábító, de ő, ő nem adja atyai áldását, mert neki elvei vannak.

Nekünk is elveink vannak. A föld él, a föld magot hoz. Elengedni? Ugyan már. Jogaink bástyáján gyökeret verlen állunk. Innen csak az orkán ereje csavarhat ki bennünket.

Csavargat már.

HALASZ SANDOR

Az utolsó két év alatt elvérzett az ország, de a közterheket az egész vonalon felemelték azóta

Az adók és illetékek egész legiója gátolja meg Románia gazdasági talpraállását. Újabb akció indul meg a közterhek enyhítése érdekében

Kolozsvár, július 15.
Az ország lakossága súlyosan nyög a gazdasági válság alatt és jóformán sehol nincs kilátás arra, hogy az élet egyhamar könnyebbé váljon. Ennek ellenére a közterhek még sohasem voltak olyan magasak, mint éppen most és a különböző kormányoknak még eszükbe sem jutott a köztartozások csökkentése. Az utolsó két év alatt az egész vonalon emelkedtek a kincstár részére szedett adók, illetékek és járulékok. Nagyon érdekes és tanulságos kimutatást állított össze erről a gyáriparosok szövetségének kolozsvári igazgatósága, amely most újabb akcióit készíti indítani az elviselhetetlen közterhek enyhítésére.

A kimutatás szerint 1929 vége óta 1931 július elsejéig a következő összegű és arányú közterheremelések léptek életbe, amelyek megnyomorítják az ipari termelést, a kereskedelmet és elsősorban a fogyasztókat, mert végső eredményben minden adót vele fizettettek meg.

AZ EGYENESADÓK.
Az egyenes adók közül, amelyeket mind a jövedelem alapján rónak ki, a földadó 20,5 százalékról 26,7 százalékra, a házadó 20 százalékról 26,2 százalékra, a tőkekamatadó 8 százalékról 10,68 százalékra, illetve 10 százalékról 13,10 százalékra, 15 százalékról 18,52 százalékra és 18 százalékról 22,15 százalékra emelkedett, vagyis átlagban az állam elveszi a jövedelem negyed részét csak egyenes adóban. A vállalati adó két és fél év alatt 14 százalékról 17,8 százalékra, illetve 16 százalékról 20 százalékra és 18 százalékról 22,2 százalékra emelkedett kategóriák szerint. A fizetéses alkalmazottak adója 4, illetve 8 százalékos helyett ma 4,9 és 9,3 százalék. A kereseti adó 12 százalékról 14,8 százalékra (kisiparosok) emelkedett. A globális adó 1928 végén a jövedelem 1—30 százalékát tette ki, ma 1,32—39,6 százalékát.

A FORGALMI ADÓ.
A rendes áruk forgalmi adója, amely

12 osztályú készpénzsorsjáték!

**Ha nyerni akar nagy összeget —
siessen venni Mentő sorsjegyet!**

Második osztály húzása 1931 július 26. — Nyeremények kifizetését az **Albina Bank** garantálja — Főnyeremény 1.000.000 Lei. Nyeremények összege 4.000.000 Lei. — **Minden sorsjegy 12 osztályon végig játszik.** — Sorsjegyek ára 100 és 50 Lei. — Vidéki rendeléseknél 19 Lei portóköltségre hozzáadandó — Főbizományos Brassóban: **Derzsy Géza** Strada de Mijloc 163. Bukarestben: **B. Saharovici** Strada St. Apostoli 28. **Központi Sorsjegy Iroda:** Cuij Strada Memorandului 16

már régen elvesztette minden létjogosultságát és csak rengeteg vegzaturára ad alkalmat, 2 százalék helyett ma 2,2 százalék, a lukszcuccoké pedig 10 százalék, illetve 15 százalék helyett 11 és 16 százalék. Az ekszportra kerülő áruk, ahelyett, hogy kiviteli prémiumot élveznének 1 százalék helyett 1,1 százalékos forgalmi adót fizetnek.

ILLETÉKEK.

Különlegesen elviselhetetlen szerepet játszanak a román gazdasági és mindennapi életben az illetékek. Nagyjából kerekén tizfajta illetéket fizetnek a fogyasztási illetékeken és még egy légio más takszán kívül. A beadványok bélyegilletéke 1928 vége óta 8 lejről 12 lejre emelkedett, ami annál súlyosabb, mert Romániában semmit sem lehet hivatalos uton elintézni beadvány nélkül. De nem is 12 lej a beadványok illetéke, hanem 14 lej — a nemrég bevezetett repülőbéllyeggel, amely az összes illetéket lényegesen megdrágította. (Jelmezésül csak annyit, hogy egyetlen kolozsvári mozi vasárnaponként 10 ezer lej ára repülőbéllyegyet vásárol.)

A számlailleték az egyetlen, amelyet látszólag csökkentettek az érték 1,1 százalékról annak 132 ezrelékére, de a repülőbéllyeggel ez is megdrágult valóban.

Megdrágult a váltóilleték a váltó értékének 0,25 százalékról 0,52 százalékára. Az ingóvagyon eladások illetéke 2 százalékról 2,64 százalékra, az ingatlan eladásai illeték 6 százalékról 7,92 százalékra, a bérszerződések illetéke 1 százalékról 1,52 százalékra, a zálogjogi bekelezések illetéke 1,2 százalékról 1,584 százalékra, a közszállitások utáni illeték 1 százalékról 1,52 százalékra, az üzleti könyvek bélyegilletéke laponként 5 lejről 6,50 lejre, a nyugták bélyegilletéke érték szerint az eddigi 2, illetve 5 és 10 lejről 5, illetve 9 és 15,50 lejre emelkedett. Mindezen illetékekhez még külön 2 lej aviatikai bélyeg is járul.

FOGYASZTÁSI ADÓK.

Talán az illetékeknel is elviselhetetlenebbek és még nagyobb tömegekre hátrányosak a fogyasztási adók, amelyek a mindennapi életet közvetlenül drágítják meg. Ezek az adók egész virágzó iparágakat tettek tönkre, az alkalmazottak tizezret tette munkanélkülivé és az államnak távolról sem volt meg belőlük a várt haszna. És mégis fenn tartják ezeket a hallatlanul súlyos közterheket.

A szesz fogyasztási adója dekaliter-fokonként 8 lejről 8,75 lejre, azaz literenként 80 lejről 87,50 lejre emelkedett. A sör adója literenként 1,50 lejről 4,50 lejre, a bor adója literenként 0,75 lejről 1,2 lejre, a gyümölcs-pálinka dekaliter-fokonként 1 lejről 1,25 lejre emelkedett, míg a 2,50 lejes illeték megmaradt. A cukor adója kilónként 4 lejről 10 lejre emelkedett. A petroleum adója változatlanul 1 lej maradt kilónként, de a kormány már bejelentette, hogy ezt az adót is 1,50 lejjel fel akarja emelni, akárcsak a többi petroleumtermékek fogyasztási illetékét. A 760 fokon felüli benzin adója 0,40 lejről 0,50 lejre, illetve 1,50 lejre emelkedett kilónként, míg a 760 fokon aluli benzin adóját 4 lejről 1,50 lejre csökkentették, a másik adóját 4,50 lejre emelte. De már befejezett tény, hogy a könnyű benzin adóját kilónként 3 lejjel, a nehéz benzinét pedig 1 lejjel fogják emelni. Az ásványolaj fogyasztási adója egyik tételnél megmaradt a kilónkénti 2 lejnél, a másik tételnél azonban már felemelték 3 lejre és kilátás van arra, hogy újabb 3 lejjel fogják emelni. A pakura eddig nem fizetett fogyasztási adót. Ezentul kilónként 0,30 lejt fog fizetni.

SZOCIÁLIS BIZTOSÍTÁS

Még mindig zajlik a tiltakozás a munkásbiztosítási járulékok legutóbbi 16 százalékos emelése miatt. Mig 1923 végén a betegsegélyező járulékok heti 3, 6, 12, 18 és 24 lejt tettek ki, 1931 július elsején már heti 3,50, 8,50, 14, 21 és 28 lejes járulékok léptek életbe.

EGYÉB KÖZTERHEK

Vannak után olyan illetékek is bősámban, amelyek 1928 végén még nem voltak érvényben. Ilyen például az automobilok és motoros járművek után fizetendő állami illeték, amely a lőerők száma szerint évi 3000, 5000, 7000 és 10 ezer lejt tesz ki. Ezenkívül ugyanazon autók után a közsegeknek is szednek illetéket, még pedig az autó sulya szerint évi 2000, 3000, 8000 és 12 ezer lejt. Ez az adó már 1928 végén is megvolt azóta egyelőre még nem emelték. — Új azonban az autógummi után fizetendő 10 százalékos illeték, valamint a hőerőberendezéseknél előírt lőerőnkénti 30 lejes illeték is.

Lehet-e komoly építő és termelőmunka ebben az országban, amíg ennyiféle adóval és illetékekkel kell minden egyes embernek ugyszólván naponta megbirkóznia?

Kisgazdasági Hírek

Bukarest városi tanácsa permanens ülésen lefolytatta és jóváhagyta azt a szerződést, amelyet a főváros vezetésére ez év április havában előzetes megállapodás jelleggel kötött Bukarest gáz és villamos műveinek koncesszionálására az American Foreigen Light and Power Compagny érdekeltségével.

A kormány a váltótörvény és a kényszerjegyzési törvény módosítására megalkotott törvényjavaslatok parlamenti tárgyalását öszre halasztotta.

A kamarában a kormány, kötszakszós törvényjavaslatot terjesztett be a Nagykikinda-Arad és a Gyula vidéki magánvasúti társaságokkal kötött megállapodás ratifikálására. A román kormány a kötött szerződésben végleg tulajdonába vette ezeknek a magánvasúti társaságoknak azon vasúti vonalait, a melyek Romániában vannak.

Tőzsde

1931. július 15.

Zürich (nyitás): Amszterdam 207.70, Newyork 515. London 2501, Páris 2022, Milánó 2695, Prága 1525.50, Budapest 9002.50, Belgrád 9095, Bukarest 306. Varsó 57.70, Bécs 72.40.

Iskolák Egyesületek

— DALOSHANGVENSÉNY TUSNÁDFURDÓN. Július hó 19-én Tusnádfürdőn rendez a Brassói Magyar Dalárda, válogatott magyar népdalokkal. Belépő díj nem lesz. A dalárda tagjai hétfőtől kezdve már csak erre tartanak próbákat.

★ A ZALAU-ZILÁHI WESSELENYI-KOLLEGIUM igazgatósága pályázatot hirdet 1. egy magyar-német, 2. egy román-francia, 3. egy román történelem, 4. egy fizika-kémia szakos helyettes tanári állásra. — Pályázati határidő július 26. — Protestáns vallásuak előnyben részesülnek.

Szerkesztői üzenetek

Reformtollhegyek. Kisküküllő. Nem kellett volna beugrani azoknak a reformos tollhegyeknek, vagy csak kellő kipróbálás után határozni. A másik esetben, ha meg tudja a címet, (mi nyomozásokra, utánjárásokra nem vállalkozhatunk), visszakövetelheti a pénzt. A cselekedet különben csalás és sikkasztás.

A. F. A. dolog ma nem könnyű. De, ha amerikai rokonai akarják és az ön számára megszerezik a beutazási engedélyt és ellátják annyi pénzzel, amennyit az amerikai hatóság, mint előfeltételt, megkövetel, akkor szabad lesz az útja. Ezen előkészítési irásokon kívül még az utalevelekhöz igényelt okmányok szükségesek. A művészek mindenesetre könnyebben juthatnak be az Egyesült Államokba, mint mások, de ezeknek is küzdeniök kell, hogy ne csak, mint pár hetes tartózkodási engedéllyel bíró látogatóknak tekintessenek.

TMSC. Torda. Levelét átadtuk sportrovatunk vezetőjének.

Junius. Tudomásunk szerint, ha a felmondási idő lejárt, akkor, ha akár csak egy hét is igénybevétele hallgatólágalosan a szolgáltatást, már új felmondásnak kell történnie. — Állandó felmondásban levés nem létezik. A törvény szerint hat hónaptól egy évig terjedő szolgálat után egy hónap, egy-öt évi után három hó, öt-tízévi után négy és 10—15 év után hat hónap. A természetbeni járandóság megértékeléséhez és beszámításához már külön dolog, amit ügyvéddel kell megbeszél-nie.

W. B., Székelyudvarhely. Ha ítélet van a kezében, nyert ügye van, feltéve, hogy az ítélet fel lehet hajtani a megítélt összeget. Az, hogy a perveztes fél magyar állampolgár, nem csökkenti az ön esélyeit, de természetesen az ilyen ügyet ügyvéd útján kell elintéztetni.

K. M. S. Kérheti, s egyúttal hivatkozzék a többszörös amnesztia-rendeletre. De mielőtt jelentkezik, valamely jóembere útján tudakozdék ügye állásáról, s már előre egyeztesse az utat a sima bevonuláshoz. Azt azonban, hogy jelentkezik, ha elkésve is, nagyon helyesen teszi.

J. A. Mentőorszójegye nem nyert. L. B., Braila. Brassó, Kézdivásárhely, Arad, Marosvásárhely, Kolozsvár. A brassói római katolikus főgimnáziumban most internátus készül, közelebb is van öönhöz s jó az is-

kola.

T. I., 052232. sz. előfizető. Szervácot, Pon-grácot és Bonifácot, a három fagyos szentet, semmi sem választja el kalendáriumban. Bonifác csak azért nem szerepel május 14-én a naptárban, mert akkor áldozócsüörtök volt, s a szent nevét nem lehetett már odanyomat-ni. December 31. mindig Szilveszter volt.

Johannisburg. Tessék Bukarestbe, az angol konzulátushoz fordulni, ott minden adatot közölnek önnek, lévén az egykori bur föld ma angol birtok. Esetleg a kolozsvári angol konzulátushoz, (Str. Regala 12. a.).

D. B. A könyvön rajta van a kiadó címe, tessék a szerzőhöz odacimezni a levelet; mi is csak ezen az úton tudhatnánk meg.

I. I., igazgató. A fenti üzenet önnek is szól. Orbán Balázs, Székelyföld leírása című művének új kiadása még csak tervben; ha megjelenik, hirt adunk róla. Addig is figyelmé-be ajánljuk a sepsiszentgyörgyi Székely Mu-zeumnak, Csutak Vilmos, református kollé-giumi igazgató szerkesztésében megjelent nagyszerű jubiláris kiadványát, amely szá-mos kiváló tudós tollából, minden vonatko-zásban ismerteti a Székelyföldet. — Bizony, az a biblia nincs rakítáron, de talán Buda-pestről meg lehet szerezni. — Még szó sincs a póstatakarékpénztári betétek kifizetéséről. Egyáltalán kérdés, lesz-e belőle valami. — Igen, Ágostonfalván érvényesíthető a kedvez-ményes vasúti jegy.

Hűségese olvasó. Hogyan lehet ilyen dolgon még vitakozni is? Minden vonatkozásban tiszta magyar az illető.

41701. sz. előfizető. Amerikai Magyar Nép-szava, Newyork, 24. Union Square.

Arolányhaj. A kéreztett játékkaszinóban 36 számjegyű rulettgép van. A legkisebb tét husz lej. Mindennap. Az a játék nincs. A szállodák drágák, az árak háromszáz lejtől kezdődnek. Bizonyára a nyereségvágy igaztja önt, de a legtöbbet nyer, ha nem játszik.

Egy nyugdíjas. Nemcsak a nyugdíjasok vannak kimerülve, de a téma is ki van me-ritve. Teljesen igaz van, amikor a nyugdíjak késedelmes kifizetését a román államhoz méltatlannak mondja, de azt, hogy a késedelem miatt a nyugdíjasok pert indítsanak a pénz-ügyminiszter ellen, nem tartjuk indokoltnak. Ilyen pert aligha nyernének meg. Más volna, ha egyáltalán nem fizetnék a nyugdíjat.

S. E. Nekünk is az illető képeslapokban kel-lene utána néznünk, s ezt kegyed is ép úgy meglehet.

Birtokos. A most érvényben lévő törvény szerint szabadon rendelkezhetik birtokával, így azt nyugodtan bérbe is adhatja.

B. K. 1. Konstancán van török konzulátus. A vizum 520 lej. 2. Konstanca—Konstantiná-poly hajójege, III. o. 6—700 lej. 3. Konstan-cáról kétszer hetenként, (hétfő, csütörtök) este 10 órakor indul a hajó. 4. Hotel Victoria me Tepebachi Pera. A szállás 200 lej, étkezés 2—300 lej. 5. A görög vizum 300 lej. Ad a kon-stantinápolyi görög konzul is. 6. Konstantiná-poly—Pireus hajójege, III. o. 1200 lej. 7. Pi-reus—Athén villamosvasút 10—15 lej. 8. At-hénben kisebb szálloda 120 lej, étkezés 50—80 lej. 9. Sterling, dollár, lira. 10. Egy török lira 80 lej. Egy drachma 2 lej 20 bani. 11. Bővebb tudnivalókat szerezhet Benamy Sándor: Palesztina című kitűnő utmutatójában, amelyet a B. L. könyvosztályában is megren-delhet 60 lejért (és portó).

P. K. Ha további érdeklődést kíván tőlünk, meg kellett volna még egyszer ismételnie ma-gát az ügyet is. Amennyiben ezt újra meg-írná, ne felejtse el az illető ügyvéd nevét is újra megírni.

Gherlai talmudista. Az nem áll, hogy nem kaphat utlevelet, de esetleg nehézséget csinál-hatnak, s ennek elhárítására bizonyos pro-tektio szükséges. A macskás viccek azonban már szakálva van, ha küld, hát legalább is borotváltat küldjön.

Ősz Ferenc felvinci (unireai) 85 éves volt vasúti előmunkás, mint hozzánk intézett le-veleiben írja, feleségével együtt a szó szoros értelmében éheznek. Küldjenek neki valami segítségét a könyvületes emberek.

Sz. I. Szabó Béni képviselő címe: Szabó Béni szücsmester, orsz. képviselő, Brassó, Str. Regele Carol.

Örmester az irodalomban. Cikkét nem kö-zölhetjük. Küldjön megfelelő bélyeget a viz-szaíutafutató kézirata számára.

D. I. Valószínűleg csak az ősszel, de lehet, hogy már augusztus közepén. Pontosan senki sem tudja. — A régi ezüst koronáknak csak ezüstértékük van, s mint ilyeneket, csak ék-szerészek veszik meg. Annak a sorsjegynek nincs már semmi értéke.

B. L., Brassó. Vöröskereszt sorsjegyei nem nyertek.

R. X. G. Irja meg kérem érthetően, s rész-letesebben, miről van szó, mi a sérelme és írja alá olvashatóan a nevét is, s akkor majd utána nézünk a panaszának.

Liga Culturală. 996645—49 és 996617 számú sorsjegyei nem nyertek.

M. Imre, Szászsebes. Son Excellence Benito Mussolini, Róma. — Sa Majesté Christian X, roi de Danemark. Kjöbenhavn (Koppenhá-ga). Sa Majesté Gustave roi de Suède Stock-holm. — Monsieur le Président Hoover, Wa-shington, U. S. A.

31.601. sz. előfizető. Nem írta meg ponto-san b. címét, s így a levél mellett itt is vá-laszolunk kérdésére. Véleményünk szerint ön-nek vissza kell fizetnie a kapott előleget, de viszont önnek is joga van ez esetben a fel-mondási időre járó fizetésre. Legjobb azon-ban, ha előbb ügyvéd tanácsát kéri ki.

APRÓHIRDETÉSEK

Hétköznap: egy szó 6, vastag betűkből 12 lej. Vasárnap: 7.50, illetve 15 lej. Legkisebb hirdetés 10 szó. Négyeszeri hirdetés esetén 25%o engedmény. Állást keresőknek 25%o kedvezmény. A bukaresti kiadás részére: szavanként 3 lej, 50-szeri megjelenésnél 2 lej.

Vétel-eladás

Malom, 11-járatu, modernül berendezett, Arad megye Sem-lakon kiváló buzatermő helyen eladó. Bővebbet Friedrich Test-vérek, Temesvár. 13702

Motorkerékpár, angol gyárt-mány, 1929-es típus, oldalkocsival, vagy anélkül, olcsón el-adó. Bukarest, Str. Brezoianu 8. Et. I. 13917

Allást nyer

Szobaaszony óvadékkal fel-vétetik százalékos rendszer-mellett. Ajánlatok „Biztos megélhetés” jellegére a brassói kiadóhivatalba küldendők.

PAPIRSZAKMÁBAN írt-as ügyes fiatalembert felvesz Galambos Béla papirnagyke-reskedés. Timisoara. 13899

Fiatalkovácssegéd azonnal felvétetik. Cim 13914 szám alatt a brassói kiadóban.

Varró és tanulóleányokat ke-res Salon Baby, Bukarest, Lip-scani 19. etaj II. 13916

B. L. Felelősszerkesztő: Kocsis Béla

ABRASSOI LAPOK nyomdavidálatának kiadása és retaielő: nyomása, Brassóban.

ELŐFIZETÉSI ÁRAK: Havonta 100, negyedévre 300, félre 600, évente 1200 lej. Magyarországra negyedévre 14, félre 28, évente 56 pengő. A többi külföldi államokba negyedévre 420, félre 820, évente 1600 lej

megbízások elvételére és fizetések átvételére tenni, helyi megbízottakon kívül a köv. központi meg-bizottak vannak feljogosítva: Bartha Géza Dán Dániel, Gerő Sándor.

MEGBIZOTTAK. Arad: Piața Impăratul Traian 1. (Halmágyi Pál) — Déz: Str. 3. Barauiu 10. (Osz-tian Kálmán) — Déva: Str. Ioan Creanga 2. (Balogh Géza), Telefon 17 Huayad- és Alsóféhermegyék részére Kolozsvár: Str. Dubarilor 7. (volt Timár-utca) (Neumann Ignác). — Marosvásárhely: Benjámín Árpád Szentgyörgy-utca 6. — Marostoralmegye: Szabó Jenő Cime: Ma-rosvásárhely. Strada Reghiului 10. — Nagyszeben: Strada Turnului 13. (Szigetváry László). — Nagyvárad: Str. Nic. Jiga 32 (Szabó Gyula) — Szatmár: Rásóczy-ut 37. (Kertész László). Szatmár- és Máramarosmegyék részére — Szilágysony: (Hárpárin Ernő) — Temesvár: Gyárváros, Tigris-utca 4. (Halmágyi Pál). — Torda: Str. Regele Ferdinand 25. (Dánes József).

HIRDETÉSEKET felvesznek a kiadóhivatalok, a megbízottak, valamint minden bel- és külföldi hír-detőiroda. Részletes tarifákkal készséggel szolgálunk.

Casa Autonoma a Monopolurilor Regatului Romaniei Directia Technica Serviciul Constructiilor si instalatiilor ARLEJTESI HIRDETME NY

Folyó évi július hó 25-én délelőtt 11 órakor a sepsiszentgyörgyi manufactur kirendeltség-nél nyilvános, sürgős jellegű árlejtés tartatik, 700.000 lej értékű, a költségvetésben részlete-zett facement cserép beszerzése tárgyában. — Felvilágosításokat ad naponként, a hivatalos órák alatt a sepsiszentgyörgyi dohánygyár igazgatósága.

Nagyipari üzemb, lehetőleg fiatalabb, tükrvő

gépész

kerestetik, ki az üzemi, gépészti, műhelyi és electrotechnikai munkákban tökéletesen jár-tas. Csak lehetőleg nagy üzemi gyakorlattal bíró, alapos tudásu egyének jelentkezzenek. Fényképpel felszerelt, referenciákkal ellá-tott ajánlatokat „Komoly szakember” jel-igére RUDOLF MOSSE-hoz Oradea kérjük.

Nagyobb mennyiségű parafa-dugó eladó, Weinreiter sörgyár Tárgul-Săcuiesc-Kézdivásárhely

Metalizálás

(Fémesítés)

13905

Bukaresti üzemünkben de azonkívül is a legmodernebb metalizálási eljárással (Metall-spritzverfahren) végzünk ólom, vörösréz, aluminium, ón, hor-gany, bronz stb. bevonásokat. Olvassa e lapban megjelenő folytatásos magyarázó hirdet-ményeinket. Felvilágosítást ad.

Ing. A. Jakobi & Co. S. A. R. Bukarest, Str. Pompiliu Eliade 5.

PRIMARIA MUNICIPIULUI BRASOV

No. 14926—1931.

HIRDETME NY

A közlekedésügyi minisztérium 1925. április hó 15-án kelt 27.254. számú rendeletével a Brasov—Triaj és a Brasov—Dârste-féle vona-lat összekötő vasutvonal építésére szükséges telkekre vonatkozólag közhasznosság jelentett ki, a 169—792 km-től 169—993 sz. km-ig az ügyiratokhoz csatolt terv és kisajátítási kimu-tatás szerint.

Az érvényben levő magyar kisajátítási tör-vény: 1881. évi 41. t. c. 33. paragrafusa, s. a. k. alapján ezennel a t. közönség, valamint a kérdéses telkek tulajdonosainak tudomására hozzuk, hogy a tárgyalás ezen ügyben 1931. évi július hó 28-ára, délután 4 órára van ki-tűzve, a városi tanács gyűléstermében, (Rege-le Carol-utca 53., I. emelet), a fent idézett tör-vény rendelkezései alapján kiküldött kisajá-títási bizottság előtt.

Az érdekelt tulajdonosokat ezennel felhív-juk, hogy a fent említett napon a bizottság előtt jelenjenek meg az érdekeik megóvása céljából, tudomásul vévén, hogy távollétük esetében a bizottság náluk nélkül fog hatá-rozni. A terv és kisajátítási kimutatás a vá-rosi tanács közigazgatási ügyosztályánál, (I. em., 4. ajtó), betekinthetők.

Brasov, la 10. Julie 1931.

Comisia Interimară,

Presedinte: Borgovan m. p.

Secretar General: Socaciu m. p.

Az 1931/32. évi répaátvételre jó felzés mellett értelmes és megbízható

mérlegmestereket, répaátvevőket és felvigyázókat

keresünk. Ajánlatok rövid élet-leírással CUKORGYÁR Bod—Botfalú küldendők.